

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 500, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

OPĆINE GORAŽDE

ZA 2008. GODINU

Broj: 29/09

Sarajevo, septembar 2009. godine

**MENADŽMENTU
OPĆINE GORAŽDE****NEOVISNO REVIZIJSKO MIŠLJENJE*****Osnova za reviziju***

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Općine Goražde** za 2008. godinu (priloženog bilansa stanja na dan 31. decembar 2008. godine i odgovarajućeg računa prihoda i rashoda, izvještaja o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan), te reviziju usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima i pregleda značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Općine Goražde odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa posebnim propisima u Federaciji BiH o računovodstvu i finansijskom obavještavanju u javnom sektoru. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale uslijed korupcije i prijevare, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u danim okolnostima. Rukovodstvo je također odgovorno za usklađenost poslovanja Općine Goražde sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06), INTOSAI revizijskim standardima i Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usaglašeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o usklađenosti poslovanja i o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguraju osnovu za naše revizijsko mišljenje.

Ured za reviziju institucija u FBiH prvi put obavlja reviziju finansijskih izvještaja općine Goražde i ne iskazujemo mišljenje o početnim stanjima na dan 01.01.2008. godine.

Kvalifikacija:

1. Općina nije dosljedno provodila Zakon o budžetima u FBiH u dijelu korištenja odobrenih sredstava za planirane namjene i do visine odobrene u Posebnom dijelu Budžeta Općine za 2008. godinu, što je dovelo do prekoračenja Budžeta na poziciji tekućih grantova neprofitnim organizacijama u iznosu od 123.645 KM, pozicijama izdataka za materijal i usluge u ukupnom iznosu od 36.672 KM i poziciji nabavke stalnih sredstava u obliku prava u iznosu od 17.715 KM (tačke 4.4.3, 4.4.2 i 4.6 Izvještaja);
2. Način korištenja poslovnih prostora nije u potpunosti usklađen sa odredbama Odluke o jedinstvenom načinu ustupanja, korištenja i zaštiti poslovnih prostorija i zgrada u vlasništvu Općine Goražde, u dijelu zaključivanja ugovora sa korisnicima poslovnih

prostora, kontrole korištenja poslovnih prostora, adekvatnog praćenja ulaganja u rekonstrukciju poslovnih prostora i pravilnog knjigovodstvenog evidentiranja izvršenih ulaganja, što je imalo uticaja na realnost iskazivanja stalnih sredstava i prihoda od iznajmljivanja poslovnih prostora (tačka 4.3 Izvještaja);

3. Godišnjim popisom na dan 31.12.2008. godine nije utvrđeno stvarno stanje imovine, potraživanja i obaveza Općine, te nije izvršeno usaglašavanje stanja sredstava i njihovih izvora iskazanih u knjigovodstvu sa stanjem utvrđenim popisom, što nije u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 4.6 Izvještaja);
4. Izgradnja otkupne stanice Vranići (3.546 KM), usluge izrade projektne dokumentacije izgradnje vodovoda Starac (19.890 KM), izgradnja javne rasvjete u ulici Ferida Dizdarevića, Vitkovićima i Gradska zaobilaznica Goražde (200.108 KM) i nabavka uličnih kontejnera za smeće (23.896 KM) nije iskazana na poziciji stalnih sredstava. Navedena nabavka je nepravilno planirana i iskazana u finansijskim izvještajima na poziciji kapitalnih grantova, što je u suprotnosti sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 4.4.4 Izvještaja);
5. Isplaćeni avansi za izgradnju vodovoda Starac (101.188 KM), za usluge održavanja čistoće (28.521 KM) i za izradu projektne dokumentacije (26.592 KM) nisu iskazani na poziciji kratkoročnih potraživanja za unaprijed plaćene robe i usluge u finansijskim izvještajima, na način kako je propisano Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačke 4.4.4, 4.4.2 i 4.6 Izvještaja);
6. U skladu sa zaključenim ugovorima Općina nije vršila zaračunavanje penala izvođačima radova u iznosu od 0,2 % za svaki dan zakašnjenja, najviše 5% od cijene ugovorenih radova (usluge izrade projektne dokumentacije i izgradnja I faze vodovoda Starac, izgradnja javne rasvjete u Vitkovićima, u ulici Ferida Dizdarevića i Gradska zaobilaznica Goražde, izgradnja otkupnih stanica Ilovača i Rešetnica, izgradnja dječijeg igrališta u MZ Ilovača, izgradnja pristupne saobraćajnice gradskoj pijaci u Rasadniku)(tačka 4.4.4 Izvještaja).

Mišljenje

Po našem mišljenju, osim za efekte koje na finansijske izvještaje mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu, finansijski izvještaji Općine Goražde, po svim bitnim pitanjima prikazuju istinito i objektivno stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2008. godine, rezultate poslovanja i izvršenja budžeta, za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja tj. Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Finansijsko poslovanje Općine Goražde u toku 2008. godine, osim za napomene navedene u tački 1. u prethodnom pasusu, je bilo u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom.

Sarajevo, 11.09.2009. godine

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec

Generalni revizor

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

SADRŽAJ

1.	UVOD	1
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	2
3.	REZIME.....	2
4.	NALAZI I PREPORUKE	5
4.1	Sistem internih kontrola.....	5
4.2	Budžet Općine za 2008. godinu i izrada Budžeta za 2009.-2011. godinu	6
4.3	Prihodi i primici.....	7
4.4	Rashodi	10
4.4.1	Bruto plaće i naknade uposlenih	10
4.4.2	Izdaci za materijal i usluge	12
4.4.3	Tekući grantovi	14
4.4.4	Kapitalni grantovi	16
4.5	Nabavke.....	17
4.6	Godišnji popis i nabavka stalnih sredstava	18
4.7	Kratkoročna potraživanja	19
5.	KOMENTAR	20
	PRILOG BR. 1.....	1
	Izvršenje budžeta/proračuna Općine Goražde za 2008. godinu	1

IZVJEŠTAJ
O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
OPĆINE GORAŽDE
za 2008. godinu

1. UVOD

Općina Goražde (u daljem tekstu: Općina) je jedinica lokalne samouprave uspostavljena zakonom, sa nadležnostima utvrđenim Ustavom Federacije BiH, Ustavom Bosansko-podrinjskog Kantona, Zakonom o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH i Statutom Općine Goražde. Općina samostalno odlučuje o poslovima iz svog samoupravnog djelokruga i podliježe samo nadzoru ustavnosti i zakonitosti ovlaštenih državnih tijela.

Općina, kao jedinica lokalne samouprave prema Zakonu o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH, okviru samoupravnog djelokruga ima vlastite nadležnosti da: osigurava i štiti ljudska prava i osnovne slobode u skladu sa Ustavom, donosi Budžet Općine, donosi programe i planove razvoja Općine i stvara uslove za privredni razvoj i zapošljavanje, utvrđuje i provodi politiku uređenja prostora i zaštite čovjekove okoline, donosi prostorne, urbanističke i provedbene planove, uključujući i zoniranje, utvrđuje i provodi stambenu politiku te donosi program stambene i druge izgradnje, utvrđuje politiku korištenja i visine naknade za korištenje javnih dobara, utvrđuje i vodi politiku raspolaganja, korištenja i upravljanja građevinskim zemljištem, utvrđuje politiku upravljanja i raspolaganja imovinom Općine, utvrđuje politiku upravljanja prirodnim resursima i raspodjele sredstava ostvarenih na osnovu njihovog korištenja, upravlja, finansira i unapređuje djelatnosti i objekte lokalne komunalne infrastrukture, uspostavlja i vrši inspeksijski nadzor nad izvršavanjem propisa iz nadležnosti Općine, donosi propise o porezima, naknadama, doprinosima i taksama iz općinske nadležnosti, raspisuje javni zajam i odlučuje o svom zaduženju, obavlja poslove iz oblasti premjera i katastra zemljišta te evidencije o nekretninama i druge poslove utvrđene Zakonom o principima lokalne samouprave, kao i poslove prenesene zakonom iz djelokruga kantona i Federacije BiH.

Općinski načelnik je izvršni organ Općine u skladu sa Zakonom o načelima lokalne samouprave i Statutom Općine, dok je organ odlučivanja Općinsko vijeće, koje ima 25 vijećnika koji su, kao i načelnik, izabrani neposredno na višestranačkim lokalnim izborima na period od 4 godine.

U cilju obavljanja poslova i zadatka iz svoje nadležnosti, u Općini je, u skladu sa Odlukom o obrazovanju općinskih službi za upravu u općini Goražde i Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji organa uprave, formiran kabinet Načelnika Općine i 7 općinskih službi: Služba za upravu za poslove finansija, privrede i mjesnih zajednica, Služba za upravu za poslove prostornog uređenja i komunalnih poslova, Služba za upravu za poslove boračko-invalidske zaštite, Služba za upravu za poslove javnih servisa i tehničkih poslova, Služba za upravu za poslove geodetskih i katastarskih poslova, Služba za upravu za poslove stambenih, imovinsko-pravnih poslova i pitanje izbjeglih i raseljenih lica i Služba za upravu za poslove civilne zaštite. U okviru službi su formirani: Odsjek za lokalni i ekonomski razvoj u Službi za finansije, privredu i mjesne zajednice, Odsjek za pomoćno-tehničke poslove i Centar za pružanje usluga građanima (CSC) u Službi za javne servise i tehničke poslove i Odsjek civilne zaštite i Odsjek za protivpožarnu zaštitu-teritorijalna vatrogasna jedinica u Službi civilne zaštite.

Prema Pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji organa uprave Općine, Općinske Službe za poslove Općinskog vijeća i Općinskog pravobranilaštva, sistematizirano je 130 radnih mjesta, a na dan 31.12.2008. godine su bila popunjena 102 radna mjesta (sa načelnikom Općine i općinskim pravobraniocem).

Općina Goražde se nalazi u Bosansko-podrinjskom Kantonu, sa površinom od 248,8 km² i ima oko 26.000 stanovnika. Mjesna samouprava ostvaruje se u mjesnoj zajednici kao obaveznom obliku mjesne samouprave koju osniva Općinsko vijeće. Područje Općine Goražde obuhvata 20 mjesnih zajednica.

Sjedište Općine je u Goraždu u ulici Maršala Tita br.2.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Općine Goražde za 2008. godinu, pravilnost i usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije finansijskih izvještaja je da omogući revizoru da izrazi mišljenje o finansijskim izvještajima koji su predmet revizije, tj. da li finansijski izvještaji, u materijalno značajnom smislu, objektivno i istinito prikazuju finansijsko i materijalno stanje Općine na dan 31.12.2008. godine, izvršenje Budžeta Općine za godinu koja se završava na taj dan, da li je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, da li je trošenje javnih sredstava namjensko, te da li su finansijski izvještaji sačinjeni u skladu sa posebnim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, u julu i septembru 2009. godine.

S obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. REZIME

Izvršenom revizijom poslovanja Općine za 2008. godinu konstatirali smo određen broj propusta i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo sljedeće preporuke:

Potrebno je poduzeti aktivnosti da općinske službe za upravu uspostave organizaciju kojom bi se osiguralo izvršavanje poslova: sekretara općinskog organa uprave, šefa kabineta načelnika, višeg stručnog saradnika za planiranje i urbanizam, stručnog saradnika za poslove obnove i razvoja, stručnog saradnika za pravne poslove i javne nabavke, stručnog savjetnika za poslove eksproprijacije i uzurpacije, stručnog saradnika za poslove samostalnog privređivanja i poslovnih prostorija i poslove odbrane i urbanističko-građevinskog inspektora, datih u nadležnost Općine.

Donijeti sve procedure u skladu sa Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod budžetskih korisnika, te donijeti Pravilnik o internim kontrolama, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i navedenim Smjernicama, i osigurati dosljednu primjenu istih, kao i praćenje njihove primjene kako bi se unaprijedio sistem internih kontrola.

Potrebno je da nadležne općinske službe budžetska sredstava koriste samo za namjene koje su određene Budžetom i to do visine utvrđene u njegovom posebnom dijelu, u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Odluke o izvršavanju Budžeta Općine Goražde.

Potrebno je da nadležna općinska služba uskladi sadržaj Godišnjeg i tromjesečnih izvještaja o izvršenju Budžeta Općine sa sadržajem propisanim čl. 66, 67. i 74. Zakona o budžetima u FBiH, a da uz godišnje i tromjesečne obrasce finansijskih izvještaja sačinjava analize i tekstualni dio izvještaja sa sadržajem propisanim čl. 26, 59. i 60. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Potrebno je izradu Budžeta za narednu fiskalnu godinu u potpunosti uskladiti sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Budžetskog kalendara Općine Goražde, u dijelu provođenja propisanih aktivnosti i donošenja propisanih akata u utvrđenim rokovima.

Obzirom da izdata pravosnažna rješenja o dodjeli gradskog građevinskog zemljišta i rješenja o urbanističkoj saglasnosti predstavljaju potencijalne prihode Općine, smatramo da bi se isti trebali knjigovodstveno evidentirati u okviru vanbilansne evidencije. Nadležne službe bi trebale pratiti realizaciju navedenih rješenja i naplatu potencijalnih prihoda u svojim pomoćnim evidencijama i iste uskladiti sa prihodima iskazanim u Glavnoj knjizi. Nerealizovana rješenja koja predstavljaju potencijalne prihode bi se na dan 31.12. trebala popisati, utvrditi razloge zbog kojih nisu realizovana i u skladu s istim provesti odgovarajuća knjiženja u vanbilansnoj evidenciji.

Potrebno je postupak i način dodjele poslovnih prostorija u zakup ili na korištenje bez naknade u potpunosti uskladići sa odredbama Odluke o jedinstvenom načinu ustupanja, korištenja i zaštiti poslovnih prostorija i zgrada u vlasništvu Općine Goražde, u dijelu zaključivanja ugovora sa svim korisnicima poslovnih prostorija, a posebno u slučajevima kada je sa zakupoprincima ugovorena popravka, odnosno rekonstrukcija dodijeljenih poslovnih prostorija.

Potrebno je da nadležna općinska služba osigura potpuno i pravovremeno prikupljanje prihoda od iznajmljivanja poslovnih prostorija i knjigovodstveno iskazivanje istih, kao i da vrijednost izvršenih ulaganja u rekonstrukciju poslovnih prostorija iskaže u Glavnoj knjizi i pomoćnoj knjizi kapitalne imovine, obzirom da se rekonstrukcijom povećava vrijednost stalnih sredstava i produžava njihov vijek trajanja, u cilju istinitog i fer iskazivanja stanja imovine Općine.

Potrebno je da nadležna općinska služba osigura da se javne površine u cijelosti koriste legalno, na osnovu pravovremeno izdatih rješenja kojima se dodjeljuje pravo na privremeno korištenje javnih površina, na način propisan Odlukom o privremenom korištenju javnih površina na području Općine Goražde. U slučajevima neusklađenost načina korištenja javnih površina od strane privremenih korisnika sa odredbama pomenute Odluke poduzimati propisane aktivnosti na ukidanju prava korištenja javnih površina.

Potrebno je preostali iznos neiskorištenih namjenskih prihoda na kraju fiskalne godine evidentirati na poziciji vremenskih razgraničenja u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, u cilju adekvatnog praćenja utroška namjenskih prihoda i sučeljavanja prihoda i rashoda u izvještajnom razdoblju za koje se sačinjavaju finansijski izvještaji.

Potrebno je poduzeti aktivnosti vezane za preispitivanje akata (ovlaštenja i rješenja) donesenih od strane Načelnika u ranijem periodu, a koji su i dalje u primjeni.

Potrebno je, uz rješenja o isplati plaće za prekovremeni rad, obezbijediti dokumentaciju koja će potvrditi opravdanost uvođenja prekovremenog rada, kao i opravdanost plaćanja naknade plaće za prekovremeni rad. Obračun i isplatu naknade za prekovremeni rad vršiti u skladu sa odredbama Pravilnika o plaćama i drugim naknadama državnih službenika i namještenika u općinskim službama Općine Goražde.

Postupati dosljedno u skladu sa odredbama Zakona o državnoj službi u FBiH u dijelu obezbijedenja mišljenja Agencije za državnu službu prilikom donošenja Rješenja o privremenom obavljanju poslova.

Dosljedno poštivati Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH u dijelu knjigovodstvenog evidentiranja neto plaća i naknada uposlenih, a obračun poreza i doprinosa vršiti u skladu sa propisima koji tretiraju navedenu oblast.

Prilikom ocjenjivanja rada državnih službenika i namještenika potrebno je osigurati stvarnu i suštinsku primjenu odredaba Zakona o državnoj službi u FBiH, Zakona o namještenicima u organima državne službe u FBiH i Pravilnika o ocjenjivanju rada državnih službenika u organima državne službe u FBiH.

Potrebno je osigurati da način obrazovanja komisija, obavljanje poslova u utvrđenim rokovima, isplata naknade za rad u komisijama i podnošenja izvještaja u potpunosti bude usklađeno sa zakonskim propisima koje tretiraju navedene oblasti i aktima o formiranju istih.

Potrebno je osigurati dosljednu primjenu Uredbe o naknadama troškova za službena putovanja u dijelu pravilnog obračuna pripadajuće dnevnice i popunjavanja putnog naloga.

Dosljedno primjenivati Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH u cilju pravilnog knjigovodstvenog evidentiranja izdataka za usluge održavanja čistoće, a date avanse evidentirati na propisanoj poziciji kratkoročnih potraživanja za unaprijed plaćenu robu i usluge.

Donijeti Pravilnik o načinu korištenja službenih vozila i normative potrošnje goriva po vozilima, kao i Pravilnik o poklonima i reprezentaciji, kojim će se osigurati efikasan sistem internih kontrola u dijelu trošenju sredstava na navedenim pozicijama, u skladu sa Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod budžetskih korisnika.

Potrebno je osigurati kontrolu ispostavljenih faktura za kancelarijski materijal i kancelarijski pribor, kao i usklađenost istih sa zaključenim ugovorima.

Potrebno je da općinske službe nadležne za stvaranje obaveza, prije dostavljanja dokumentacije na plaćanje Službi za finansije, privredu i mjesne zajednice, provjere ispravnost i pravilnost realizacije faktura, ugovora i druge dokumentacije i isto potvrde potpisom nadležne osobe i pečatom službe.

Potrebno je da Načelnik preko nadležne općinske službe osigura da korisnici budžetskih sredstava koji dobivaju mjesečnu tranšu od Općine Goražde za svoju djelatnost, troše doznačena sredstava u skladu sa namjenom propisanom u Odluci o izvršavanju Budžeta Općine Goražde.

Potrebno je da nadležna služba blagovremeno poduzima aktivnosti u cilju praćenja i kontrole namjenske upotrebe budžetskih sredstava doznačenih korisnicima iz transfera za vojne invalide, ranjene borce i porodice poginulih boraca.

Potrebno je prilikom dodjele tekućih grantova odobrenih Budžetom Općine, sa korisnicima tekućih grantova zaključivati ugovore, kojim bi se isti obavezali na namjensku upotrebu sredstava i izvještavanje nadležnih općinskih službi, u cilju osiguranja namjenske upotrebe budžetskih sredstava.

Potrebno je osigurati dosljednu primjenu zaključenih ugovora o ustupanju radova u dijelu obračuna penala u slučajevima kašnjenja ugovora od strane izvođača radova.

Dosljedno primjenivati Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH u cilju pravilnog knjigovodstvenog evidentiranja kratkoročnih potraživanja za unaprijed plaćenu robu i usluge-avansi i nabavke stalnih sredstava na propisanim pozicijama.

Osigurati kontrolu namjenskog korištenja odobrenih sredstava budžetskim korisnicima sa pozicije kapitalnih transfera.

Prilikom nabavke roba i usluga dosljedno postupati u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama BiH, a posebno u dijelu provođenja zakonske procedure kod procijenjivanja vrijednosti nabavki roba, usluga i ustupanja radova, donošenja odluka o pokretanju postupka nabavki, provođenja procedura otvorenog postupka kao i podnošenja izvještaja o nabavki Agenciji za javne nabavke BiH.

Postupati u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH u dijelu donošenja Plana nabavki za budžetsku godinu, čijoj izradi treba pristupiti sistemski i sveobuhvatno uzimajući u obzir stvarne potrebe za nabavkom i razraditi nabavku stalnih sredstava analitički po vrsti nabavke.

Potrebno je popisom na dan 31.12. tekuće godine utvrditi stvarno stanje stvari, prava, potraživanja i obaveza Općine, te uskladiti stanje sredstava i njihovih izvora iskazanih u knjigovodstvu sa stanjem utvrđenim popisom, u skladu sa članom 22. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 69. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Potrebno je nabavku stalnih sredstava vršiti u skladu sa prethodno sačinjenim Planom nabavke stalnih sredstava, koji treba biti usaglašan sa odobrenim Budžetom za nabavku stalnih sredstava, u skladu sa odredbama Zakono o budžetima u FBiH.

Provoditi pravilno knjigovodstveno evidentiranje nabavke stalnih sredstava i unaprijed plaćenih usluga za nabavku stalnih sredstava, u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, kao i osigurati izvršenje usluga u skladu sa ugovorenim rokovima.

Potrebno je da nadležna općinska služba kratkoročna potraživanja koja su nesigurna za naplatu iskazuje u bilansnoj evidenciji u skladu sa odredbama člana 22. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Potrebno je da nadležne općinske službe blagovremeno poduzimaju potrebne mjere za naplatu potraživanja Općine.

4. NALAZI I PREPORUKE

4.1 Sistem internih kontrola

Revizijom je izvršeno ispitivanje sistema internih kontrola, kako bi se procijenila tačnost i pouzdanost podataka na kojima se baziraju finansijski izvještaji i usklađenost istih sa važećim zakonskim i drugim propisima. Procjena funkcionisanja sistema internih kontrola je vršena u cilju provjere da li su uspostavljene interne kontrole, da li osiguravaju potpunu primjenu i usklađenost sa zakonskim propisima, tačnu i potpunu računovodstvenu evidenciju, kao i ekonomično, efikasno i efektivno trošenje javnih sredstava. Odgovornost na uspostavi sistema internih kontrola je na menadžmentu Općine, a osnov funkcionalnog sistema internih kontrola je postojanje odgovarajućeg kontrolnog okruženja. Polazni osnov za uspostavu kontrolnog okruženja je uspostavljanje adekvatne organizacione strukture i donošenje kvalitetnih internih akata.

Pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji organa uprave Općine, Općinske Službe za poslove Općinskog vijeća i Općinskog pravobranilaštva, kao dijelom sistema internih kontrola, su sistematizovana radna mjesta sa nazivom radnog mjesta, grupom složenosti poslova, potrebnim brojem izvršilaca, opisom poslova za svakog uposlenika u sedam službi i Kabinetu Načelnika Općine, uslovima za vršenje poslova po radnim mjestima, ovlaštenjima u rukovođenju i odgovornostima državnih službenika i namještenika za obavljanje poslova. Zbog toga što sistematizovana radna mjesta nisu u potpunosti popunjena, nismo u mogućnosti potvrditi da li je sistem internih kontrola koji je definisan Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji organa uprave Općine, funkcionisao na adekvatan način. Nepopunjenost radnih mjesta je imalo za rezultat da određeni poslovi iz nadležnosti Općine nisu obavljani na propisani način od kojih navodimo poslove: sekretara općinskog organa uprave, šefa kabineta načelnika, višeg stručnog saradnika za planiranje i urbanizam, stručnog saradnika za poslove obnove i razvoja, stručnog saradnika za pravne poslove i javne nabavke, stručnog savjetnika za poslove eksproprijacije i uzurpacije, stručnog saradnika za poslove samostalnog privređivanja i poslovnih prostorija i poslove odbrane. U Službi za prostorno uređenje i komunalne poslove sistematizovano je radno mjesto urbanističko-građevinskog inspektora, čiji poslovi su između ostalog da vrši nadzor nad građenjem objekata, pokreće po službenoj dužnosti upravni postupak i donosi rješenja iz ove oblasti ukoliko utvrdi da su prekršene odredbe zakona i podzakonskih propisa, donosi rješenja kojim nalaže otklanjanje utvrđenih nepravilnosti. Navedeno radno mjesto nije bilo popunjeno u 2008. godini, tako da se od strane nadležne općinske službe nije provodio nadzor u ovoj oblasti, a posebno ističemo da nije vršen nadzor da li su investitori kojima su izdata rješenja o urbanističkoj saglasnosti, prije početka izvođenja radova, pribavili odobrenja za građenje.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji je sistematizovano radno mjesto stručnog savjetnika za poslove interne revizije finansijskog poslovanja (Kabinet načelnika Općine) u čijem opisu poslova su obuhvaćeni poslovi interne revizije, nadgledanja funkcionisanja i djelotvornosti internih kontrola, provjere i ocjene usklađenosti poslova sa zakonima, podzakonskim i internim aktima, davanja preporuka Općinskom načelniku i praćenje provedbe preporuka, ali navedeno sistematizovano radno mjesto u 2008. godini nije bilo popunjeno.

Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod budžetskih korisnika, koje je donio Federalni ministar finansija, budžetski korisnici na svim nivoima su bili u obavezi donijeti procedure navedene u Smjernicama, a rukovoditelj budžetskog korisnika poduzeti mjere za donošenje svih pisanih procedura. Uvidom u dokumentaciju je utvrđeno da Općina nije donijela Pravilnik o internim kontrolama-internim kontrolnim postupcima, iako je i članom 62. Zakona o budžetima u FBiH propisano da budžetski korisnici imaju obavezu urediti sistem interne kontrole i donijeti Pravilnik o internim kontrolama, kojim bi se osiguralo da su resursi korišteni u skladu sa postavljenim ciljevima, te da su zaštićeni od gubitaka, prijevare ili lošeg upravljanja i da su na raspolaganju pravovremene informacije koje se koriste pri izvještavanju, podršci i donošenju odluka. Općina nije donijela sve procedure propisane Smjernicama, a za donesene procedure nije vršena ocjena primjene istih prilikom izvršavanja poslova, niti su poduzimane aktivnosti na identificiranju slabosti i područja koja treba poboljšati, kako bi se interni akti izmijenili i prilagodili stvarnim potrebama. Posebno ukazujemo da Općina nije usvojila računovodstvene politike kojim bi se detaljno precizirali rashodi i izdaci koji spadaju u tekuće grantove, kapitalne grantove i izdatke za nabavku stalnih

sredstava, što je imalo za posljedicu da su u okviru izdataka za nabavku stalnih sredstava planirani i iskazivani rashodi i izdaci, koji su iskazani i u okviru kapitalnih grantova, kao i da je dio izvršenih kapitalnih grantova mjesnim zajednicama iskazan na poziciji tekućih grantova mjesnim zajednicama.

Pored navedenog smo utvrdili da se u pojedinim slučajevima ne provode dosljedno procedure vezane za funkcionisanje sistema internih kontrola, što je imalo za posljedicu određene propuste u provođenju propisanih kontrolnih aktivnosti, u dijelu izvršavanja odobrenog Budžeta u skladu Zakonom o budžetima u FBiH (tačka 4.4.3, 4.4.2 i 4.6), načina korištenja poslovnih prostora i ostvarivanja prihoda po istom osnovu (tačka 4.3), popisa sredstava i izvora sredstava (tačka 4.6), evidentiranja nabavke stalnih sredstava (tačka 4.4.4), nepravilnog iskazivanja isplaćenih avansa (tačka 4.4.4, 4.4.2 i 4.6) i nezaračunavanje ugovorenih penala izvođačima radova (tačka 4.4.4).

Potrebno je poduzeti aktivnosti da općinske službe za upravu uspostave organizaciju kojom bi se osiguralo izvršavanje poslova: sekretara općinskog organa uprave, šefa kabineta načelnika, višeg stručnog saradnika za planiranje i urbanizam, stručnog saradnika za poslove obnove i razvoja, stručnog saradnika za pravne poslove i javne nabavke, stručnog savjetnika za poslove eksproprijacije i uzurpacije, stručnog saradnika za poslove samostalnog privređivanja i poslovnih prostorija i poslove odbrane i urbanističko-građevinskog inspektora, datih u nadležnost Općine.

Donijeti sve procedure u skladu sa Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod budžetskih korisnika, te donijeti Pravilnik o internim kontrolama, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i navedenim Smjernicama, i osigurati dosljednu primjenu istih, kao i praćenje njihove primjene kako bi se unaprijedio sistem internih kontrola.

4.2 Budžet Općine za 2008. godinu i izrada Budžeta za 2009.-2011. godinu

Budžet Općine Goražde za 2008.-2010. godinu i Odluka o izvršenju Budžeta za 2008. godinu su doneseni od strane Općinskog vijeća 06.02.2008. godine. Budžetom su planirani prihodi i rashodi za 2008. godinu u uravnoteženom iznosu od 9.138.550 KM. Obzirom da Budžet nije donesen prije početka fiskalne godine, Općinsko vijeće je 27.12.2007. godine donijelo Odluku o privremenom finansiranju Općine Goražde za period januar-mart 2008. godine, kojom je predviđeno privremeno finansiranje srazmjerno sredstvima utrošenim u istom periodu prethodne fiskalne godine u iznosu od 1.385.617 KM.

Uvidom u finansijske izvještaje za 2008. godinu, konstatovano je da su prihodi i primici iskazani u iznosu od 8.223.936 KM ili 89,99% u odnosu na plan, a da su rashodi, izdaci i finansiranje iskazani u iznosu od 8.067.615 KM ili 88,28% u odnosu na plan. U okviru glavnih grupa rashoda i izdataka nije iskazano prekoračenje odobrenog budžeta. Međutim, po pojedinim podgrupama i pozicijama rashoda i izdataka je iskazano značajno prekoračenje u odnosu na plan, a najznačajnije prekoračenje je iskazano na poziciji „Transfer za finansiranje 11. Međunarodnog festivala prijateljstva Goražde 2008“ (ostvarenje 235%). Prekoračenja odobrenog budžeta su iskazana i na drugim pozicijama rashoda i izdataka, a što će biti obrazloženo u nalazima revizijskog Izvještaja. Obzirom da Odlukom o izvršavanju budžeta Općine Goražde za 2008. godinu nije utvrđena mogućnost preraspodjela odobrenih budžetskih sredstava između pojedinih pozicija rashoda i izdataka, konstatujemo da Budžet Općine Goražde za 2008. godinu nije u cijelosti izvršavan u skladu sa navedenom Odlukom, samo za namjene i do visine utvrđene u njegovom posebnom dijelu.

Vezano za izvještavanje Načelnika i Općinskog vijeća o izvršenju Budžeta, konstatovano je da su sačinjeni tromjesečni izvještaji o izvršenju budžeta u kojima su navedeni komparativni pregledi odobrenih i stvarnih prihoda i rashoda, ali u istima nisu dati prikaz fiskalnog stanja i prijedlozi mjera za poboljšanje, na način kako je to propisano članom 67. Zakona o budžetima u FBiH. Godišnji Izvještaj o izvršenju Budžeta Općine za 2008. godinu je dostavljen Općinskom vijeću u zakonski utvrđenom roku i od strane istog je usvojen dana 02.06.2009. godine. Uvidom u navedeni Izvještaj konstatovano je da ni njegov sadržaj nije u potpunosti usklađen sa sadržajem propisanim odredbama člana 74. Zakona o budžetima u FBiH, odnosno da isti ne sadrži početno i završno stanje imovine, objašnjenje većih odstupanja, kao ni podatke o korištenju budžetske rezerve. Posebno ukazujemo da nisu pojedinačno obrazloženi tekući i kapitalni grantovi po vrstama i kapitalni izdaci, sa stanovišta stepena izvršenosti u odnosu na plan i navođenja razloga prekoračenja odobrenog budžeta, odnosno razloga za neizvršavanje istih u planiranom iznosu.

Mjesečni i tromjesečni finansijski izvještaji su dostavljani Načelniku, međutim uz tromjesečne finansijske izvještaje, nisu sačinjena obrazloženja koja se odnose na programske rezultate izvršenja budžeta. Uz godišnje i tromjesečne obrasce finansijskih izvještaja nije sačinjavana analiza i tekstualni dio izvještaja, koja obaveza je utvrđena Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Vežano za izradu Budžeta Općine za 2009.-2011. godinu, iz prezentirane dokumentacije se ne može potvrditi da su u potpunosti poštovane procedure i rokovi utvrđeni u Zakonu o budžetima u FBiH i u usvojenom Budžetskom kalendaru Općine za 2008. godinu. Komisija Općinskog vijeća za budžet, finansije i administrativna pitanja nije sačinila izvještaj o tekućem fiskalnom stanju i projekcijama u narednom periodu, koji je bila dužna prezentirati Općinskom vijeću i građanima u periodu od 25-30.04.2008. godine, a Dokument okvirnog budžeta (DOB) za period 2009-2011. godine nije sačinjen i usvojen do 30.06.2008. godine. Služba za privredu, finansije i mjesne zajednice nije uputila budžetskim korisnicima Uputstvo za pripremu nacrt budžeta za narednu godinu sa okvirnim iznosima rashoda za svakog korisnika koji su trebali biti utvrđeni u DOB-u, a ista je samo uputila dopis budžetskim korisnicima kojim se od korisnika traži dostavljanje zahtijeva za budžetskim sredstvima za 2009. i procjena potrebnih sredstava za 2010. i 2011. godinu. Tim za kapitalno planiranje nije dostavio Općinskom vijeću i objavio Nacrt programa kapitalnih investicija u periodu od 20-27.09.2008. godine, a iste aktivnosti su vršene početkom 2009. godine. Nacrt i Prijedlog budžeta nisu dostavljeni Općinskom vijeću u zakonski utvrđenim rokovima. Budžet općine Goražde za 2009. godinu, Odluka o izvršenju Budžeta za 2009. godinu i Budžetski kalendar za 2009. godinu su od strane Općinskog vijeća doneseni 26.03.2009. godine. Općinsko vijeće je 03.03.2009. godine donijelo Odluku o usvajanju Programa kapitalnih investicija Općine Goražde za period 2009-2013. godina, prema kojem je za 2009. godinu je planirano finansiranje kapitalnih projekata u iznosu od 1.991.000 KM po kategorijama projekata, ali ne i pregled pojedinačnih projekata koji se planiraju finansirati iz Budžeta za 2009. godinu. Usvojeni Program kapitalnih investicija nije sastavni dio Budžeta Općine za 2009. godinu.

Potrebno je da nadležne općinske službe budžetska sredstava koriste samo za namjene koje su određene Budžetom i to do visine utvrđene u njegovom posebnom dijelu, u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Odluke o izvršavanju Budžeta Općine Goražde.

Potrebno je da nadležna općinska služba uskladi sadržaj Godišnjeg i tromjesečnih izvještaja o izvršenju Budžeta Općine sa sadržajem propisanim čl. 66, 67. i 74. Zakona o budžetima u FBiH, a da uz godišnje i tromjesečne obrasce finansijskih izvještaja sačinjava analize i tekstualni dio izvještaja sa sadržajem propisanim čl. 26, 59. i 60. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Potrebno je izradu Budžeta za narednu fiskalnu godinu u potpunosti uskladiti sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Budžetskog kalendara Općine Goražde, u dijelu provođenja propisanih aktivnosti i donošenja propisanih akata u utvrđenim rokovima.

4.3 Prihodi i primici

Ukupni prihodi i primici iskazani su u iznosu od 8.223.936 KM i u odnosu na plan manje su iskazani za 914.614 KM ili za 10%. Struktura ukupnih prihoda je slijedeća: prihodi od poreza 4.260.820 KM, isti su u odnosu na plan manje ostvareni za 642.530 KM ili za 13%; neporezni prihodi 1.748.485 KM, isti su u odnosu na plan više ostvareni za 52.285 KM ili za 3%; potpore 2.022.631 KM, iste su u odnosu na plan manje za 247.369 KM ili za 9%; prihodi od carina, ostalih uvoznih pristojbi i poseban porez 34.696 KM, isti su u odnosu na plan manji za 30.304 KM ili za 47%; primici 150.652 KM, isti su manje ostvareni za 49.348 KM ili za 25% i primljene otplate datih zajmova pojedincima 6.652 KM, isti su u odnosu na plan više ostvareni za 66%.

Primici od dodjele gradskog građevinskog zemljišta su iskazani u iznosu od 145.584 KM, a prihodi od zemljišne rente su iskazani su u iznosu od 509.724 KM. Pravilnikom o obračunu, naplati i kontroli naplate javnih prihoda Općine Goražde nije utvrđen postupak knjigovodstvenog evidentiranja izdatih rješenja o dodjeli gradskog građevinskog zemljišta radi građenja, a za izdata rješenja o urbanističkoj saglasnosti propisano je da se dostavljaju u računovodstvo kako bi se knjigovodstveno evidentiralo zaduženje investitora, a da kontrolu naplate naknade po navedenim rješenjima (za troškove utređenja zemljišta-renta) obavlja Služba za prostorno uređenje i komunalne poslove. Međutim u razgovoru sa odgovornim osobama konstatovano je da se po izdatim rješenjima o urbanističkoj saglasnosti ne vrši

knjigovodstveno evidentiranje potraživanja, iz razloga što izdato rješenje o urbanističkoj saglasnosti ne znači da će započeti izgradnja, a ukoliko izgradnja ne započne nema ni obaveze plaćanja naknade za rentu. Nije prezentirana ni dokumentacija koja bi potvrdila da općinske službe nadležne za praćenje naplate ovih naknada vode pomoćne evidencije izdatih rješenja sa finansijskim pokazateljima potraživanja i da iste upoređuju sa iskazanim prihodima u Glavnoj knjizi.

Obzirom da izdata pravosnažna rješenja o dodjeli gradskog građevinskog zemljišta i rješenja o urbanističkoj saglasnosti predstavljaju potencijalne prihode Općine, smatramo da bi se isti trebali knjigovodstveno evidentirati u okviru vanbilansne evidencije. Nadležne službe bi trebale pratiti realizaciju navedenih rješenja i naplatu potencijalnih prihoda u svojim pomoćnim evidencijama i iste uskladiti sa prihodima iskazanim u Glavnoj knjizi. Nerealizovana rješenja koja predstavljaju potencijalne prihode bi se na dan 31.12. trebala popisati, utvrditi razloge zbog kojih nisu realizovana i u skladu s istim provesti odgovarajuća knjiženja u vanbilansnoj evidenciji.

Prihodi od iznajmljivanja poslovnih prostora iskazani su u iznosu od 91.699 KM, što u odnosu na plan od 95.000 KM predstavlja ostvarenje od 96%. Uvidom u Odluke o jedinstvenom načinu ustupanja, korištenja i zaštiti poslovnih prostorija i zgrada u vlasništvu Općine Goražde (iz februara 2002. i januara 2008. godine), konstatovano je da je pomenutim odlukama predviđena mogućnost prebijanja uložениh sredstava u obnovu i rekonstrukciju poslovnog prostora sa zakupninom za isti, uz zadovoljenje odlukama propisanih uslova. Ukazujemo da je Zakonom o budžetima u FBiH uređeno da su svi budžetski korisnici odgovorni za potpuno i pravovremeno prikupljanje i uplaćivanje vlastitih prihoda i naknada na račune za prikupljanje prihoda. Ovo znači da bi se prihodi po osnovu zakupnina za poslovne prostore trebali potpuno i pravovremeno uplaćivati na račune Općine, a pitanje priznavanja uložениh sredstava zakupoprimaca za obnovu poslovnih prostora bi se trebalo rješavati putem planiranja izdataka za rekonstrukciju i investiciono održavanje stalnih sredstava Općine. Na ovaj način bi se omogućilo istinito i fer knjigovodstveno iskazivanje u finansijskim izvještajima prihoda od iznajmljivanja poslovnih prostora i ulaganja u rekonstrukciju i investiciono održavanje poslovnih prostora.

Uvidom u odluke Općinskog vijeća Općine Goražde o dodjeli poslovnih prostora u zakup i konkretne ugovore o davanju u zakup poslovnih prostorija, konstatovano je sa određenim brojem zakupoprimaca ugovorena rekonstrukcija i dovođenje poslovnih prostora u stanje za obavljanje vlastite djelatnosti, a na bazi toga i oslobađanje od plaćanja zakupnine za period dok se ne izvrši prebijanje uložениh sredstava zakupoprimca na adaptaciji poslovnog objekta (Zakupoprimci: TMK „Zlatna nit“ d.o.o., ZZ „Agropodrinje“, JU Apoteka „9. Maj“). Međutim, za navedene slučajeve nije prezentirana potpuna dokumentacija koja bi potvrdila da je korištenje poslovnih prostora u cijelosti usklađeno sa pomenutim odlukama, što navodimo u nastavku Izvještaja.

Za zakupoprimca TMK „Zlatna nit“ d.o.o. nije prezentirano da je imenovani podnio na verifikaciju zakupodavcu sanacioni projekat poslovnih prostorija, prije početka radova, i da je isti verifikovan od strane zakupodavca, na način kako je propisano pomenutom Odlukom. Uvidom u zapisnik Komisije, koja je procijenila ukupna ulaganja zakupoprimca TMK „Zlatna nit“ d.o.o. u poslovne prostorije u vrijednosti od 863.081 KM i sačinila aneks ugovora, konstatovano je da se radi o poslovnim prostorijama ukupne površine 1.792 m², a ne 1.464 m², kako je naznačeno u Odluci Općinskog vijeća i Ugovoru o davanju u zakup poslovnih prostorija. Aneksom ugovora je utvrđeno da se na ime uložениh sredstava u sanaciju i adaptaciju poslovnog prostora u ukupnom iznosu od 863.080 KM vrši kompenzacija uložениh sredstava sa zakupninom, tako da zakupoprimac neće plaćati zakupninu za period od 21.02.2007.-21.02.2037. godine.

Nije prezentiran zapisnik o primopredaji „devastirane poslovne zgrade bivše farme za proizvodnju jaja u Rasadniku“ Goražde zakupoprimcu ZZ „Agropodrinje“ Goražde, sanacioni projekat koji je trebao biti verificiran od strane zakupodavca, konačan obračun uložениh sredstava verificiran od strane komisije zakupodavca u skladu sa ugovorom iz 2002. godine, aneks ugovora, niti dokumentacija iz koje bi se mogao utvrditi početak korištenja poslovnog prostora. Na osnovu prezentirane dokumentacije konstatovano je da je zakupoprimac izvršio popravak poslovnog prostora i da isti koristi. Zakupoprimcu nije fakturisana ni zakupnina sve do aprila 2009. godine, kada su mu ispostavljene fakture za zakupninu za period od aprila 2006. godine do aprila 2009. godine.

Nije prezentirana dokumentacija kojom bi se potvrdilo da je zakupodavac (Općina) verifikovao projektnu dokumentaciju za adaptaciju poslovnog prostora datog u zakup JU Apoteka „9. Maj“, niti da je na

adekvatan način procijenjena i potvrđena visina uloženi sredstava od strane zakupodavca. Aneksom ugovora od 08.08.2007. godine je ugovoreno prebijanje zakupnine sa uloženi sredstvima zakupoprirnca u poslovni prostor u iznosu od 12.570 KM za period od 28 mjeseci, tako da će zakupodavac početi plaćati zakupninu od 01.10.2009. godine.

Sa određenim bojem korisnika poslovnih prostora, kojim su isti dodijeljeni na osnovu odluka Općinskog vijeća na korištenje bez naknade, nisu zaključeni ugovori o korištenju, što može imati uticaja da zakupoprirnca ne izvršavaju svoje obaveze utvrđene u odlukama o dodjeli (plaćanje režijskih troškova). Ovdje se misli na korisnike poslovnih prostora: Udruženje likvni umjetnika, KUD Azot Vitkovići, JZU Kantonalna bolnica Goražde, Odbor IVZ, Savez RVI BPK, i dr. U pojedinim slučajevima je konstatovano da je rok u kojem se poslovni prostor daje na korištenje, istekao prije ili u toku revidirane godine, isti prostori se i dalje koriste od strane navedeni korisnika, a da isto nije potvrđeno odlukama Općinskog vijeća. Ukazujemo i da za dio prostora datog u zakup u Općini ne raspolazu dokumentacijom i potpunim informacijama (Privredna komora i PD „Gomerc“ d.o.o.).

Na osnovu naprijed navedenog, konstatujemo da nadležna općinska služba nije u potpunosti i na adekvatan način obavljala administrativne poslove, kao ni poslove kontrole korištenja poslovnih prostora, a što joj je obaveza propisana članom 18. Odluke o jedinstvenom načinu ustupanja, korištenja i zaštiti poslovnih prostorija i zgrada u vlasništvu Općine Goražde. Navedeno je imalo za rezultat da prihod po osnovu iznajmljivanja poslovnih prostora nije iskazan realno, kao ni da za izvršena ulaganja u rekonstrukciju poslovnih prostorija, u Glavnoj knjizi nisu provedena potrebna evidentiranja, niti je uvećana knjigovodstvena vrijednost tih poslovnih prostorija.

Potrebno je postupak i način dodjele poslovnih prostorija u zakup ili na korištenje bez naknade u potpunosti uskladiti sa odredbama Odluke o jedinstvenom načinu ustupanja, korištenja i zaštiti poslovnih prostorija i zgrada u vlasništvu Općine Goražde, u dijelu zaključivanja ugovora sa svim korisnicima poslovnih prostorija, a posebno u slučajevima kada je sa zakupoprirncima ugovorena popravka, odnosno rekonstrukcija dodijeljenih poslovnih prostorija.

Potrebno je da nadležna općinska služba osigura potpuno i pravovremeno prikupljanje prihoda od iznajmljivanja poslovnih prostorija i knjigovodstveno iskazivanje istih, kao i da vrijednost izvršeni ulaganja u rekonstrukciju poslovnih prostorija iskaže u Glavnoj knjizi i pomoćnoj knjizi kapitalne imovine, obzirom da se rekonstrukcijom povećava vrijednost stalnih sredstava i produžava njihov vijek trajanja, u cilju istinitog i fer iskazivanja stanja imovine Općine.

Prihodi od iznajmljivanja javnih površina iskazani su u iznosu od 101.668 KM, što u odnosu na plan od 120.000 KM predstavlja ostvarenje od 84,72%. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju konstatirano je da u pojedinim slučajevima privremeni korisnici kojim su istekla rješenja za privremeno korištenje javne površine, nisu blagovremeno podnijeli zahtjev za produženje prava, navedenu javnu površinu su i dalje nastavili koristiti, a nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila da je Služba za prostorno uređenje i komunalne poslove poduzimala adekvatne aktivnosti prema nelegalnim korisnicima javnih površina (aktivnosti prinudnog uklanjanja objekata sa javnih površina). U pojedinim slučajevima su od strane nadležne službe, u toku revidirane godine, retroaktivno izdavana rješenja, kojima se odobrava pravo korištenja za prethodni period u kojem su javnu površinu koristili bespravno, iako ovakav način dodjele javnih površina nije utvrđen u Odluci o privremenom korištenju javnih površina na području Općine Goražde. Iako određeni broj korisnika javnih površina nije redovno izmirivao svoju obavezu za korištenje iste, kao i da je kod određenog broja korisnika konstatovan izostanak plaćanja naknade tri mjeseca uzastopno, nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila da je nadležna služba blagovremeno donosila rješenja o prestanku prava korištenja javne površine i provodila mjere u cilju ukidanja prava na korištenje javne površine na način kako je propisano članom 24. Odluke o privremenom korištenju javnih površina na području Općine Goražde. U pojedinačnim slučajevima je konstatovano da je javna površina dodijeljena na privremeno korištenje na period duži od perioda utvrđenog u Odluci, kao i da je javna površina dodijeljena na privremeno korištenje bez naknade, iako takva mogućnost nije utvrđena u pomenutoj Odluci.

Potrebno je da nadležna općinska služba osigura da se javne površine u cijelosti koriste legalno, na osnovu pravovremeno izdatih rješenja kojima se dodjeljuje pravo na privremeno korištenje javnih površina, na način propisan Odlukom o privremenom korištenju javnih površina na području Općine Goražde. U slučajevima neusklađenost načina korištenja javnih površina od strane privremenih

korisnika sa odredbama pomenute Odluke poduzimati propisane aktivnosti na ukidanju prava korištenja javnih površina.

Provedenom revizijom ostalih vrsta prihoda, izabranih metodom uzorka, konstatovano je da dio iskazanih prihoda, koji su ostvareni na osnovu zakona ili odluka od određenih nivoa vlasti i u kojima je ovim prihodima utvrđena namjena, nisu utrošeni u 2008. godini. Radi se o neutrošenim prihodima ostvarenim po osnovu: posebnog poreza za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća (34.377 KM), primljenih namjenskih donacija od Ministarstva prostornog uređenja Kantona Sarajevo za sufinansiranje izgradnje česme u Milanovićima (15.000 KM) i od Vlade BPK za sanaciju stambene zgrade-barake u ul. Ferida Dizdarevića (20.000 KM), tekuće potpore od Ministarstva kulture i sporta FBiH za sufinansiranje izgradnje stadiona u Goraždu (104.000 KM). Obzirom da se u ovim slučajevima radi o namjenskim prihodima iskazanim u finansijskim izvještajima Općine za 2008. godinu a da isti nisu iskorišteni za finansiranje rashoda i izdataka za koje su namijenjeni u toj godini, ukazujemo da su se u cilju istinitog i fer iskazivanja finansijskog rezultata za 2008. godinu, na kraju godine navedeni prihodi trebali razgraničiti preko konta vremenskih razgraničenja. Razgraničeni namjenski prihodi ostvareni u tekućoj godini, kao i rashodi koji će se finansirati ovim prihodima bi se trebali planirati u Budžetu naredne godine. Na isti način je potrebno postupiti i sa svim neutrošenim prihodima fiskalne godine koji imaju zakonom ili drugim propisom utvrđenu namjenu.

Potrebno je preostali iznos neiskorištenih namjenskih prihoda na kraju fiskalne godine evidentirati na poziciji vremenskih razgraničenja u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, u cilju adekvatnog praćenja utroška namjenskih prihoda i sučeljavanja prihoda i rashoda u izvještajnom razdoblju za koje se sačinjavaju finansijski izvještaji.

4.4 Rashodi

Rashodi i izdaci Općine za 2008. godinu su iskazani u ukupnom iznosu od 8.062.614 KM i u odnosu na plan manje su ostvareni za 1.068.936 KM ili za 11,71%. U strukturi rashoda i izdataka na tekuće rashode se odnosi 5.557.711 KM, koji su u odnosu na plan manji za 606.239 KM ili za 9,83% i kapitalne izdatke 2.460.253 KM, koji su u odnosu na plan manji za 447.347 KM, ostale isplate 4.214 KM i doznake iz budžeta u iznosu od 40.436 KM.

U strukturi tekućih rashoda, izdaci za bruto plaće i naknade troškova uposlenih u 2008. godini iznosili su 2.523.384 KM i manje su ostvareni u odnosu na plan za 254.366 KM ili za 9,16%, izdaci za materijal i usluge koji su realizirani u iznosu od 879.372 KM što je veće u odnosu na plan za 36.672 KM ili 4,35%, tekući transferi su iskazani u iznosu od 2.154.010 KM i u odnosu na plan su manji za 389.490 KM ili za 15,31% i izdaci za kamate koji su ostvareni u iznosu od 945 KM.

4.4.1 Bruto plaće i naknade uposlenih

Bruto plaće i naknade uposlenih su ostvarene u iznosu od 1.569.977 KM i u odnosu na plan manje su ostvarene za 166.723 KM ili za 9,6%. Bruto plaće i naknade zaposlenih u ukupnim rashodima Općine učestvuju sa 20,8 %. Utvrđeno je da se ukupni izdaci neto plaća i naknada plaće evidentiraju samo na jednoj knjigovodstvenoj poziciji, što nije u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Analitičkim Kontnim planom za budžet i budžetske korisnike. Tokom revidirane godine osnovica za obračun plaća, visina toplog obroka i regresa za godišnji odmor je utvrđivana na osnovu zaključaka rukovodioca Službe za finansije, privredu i mjesne zajednice, bez pismenog ovlaštenja Načelnika. Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da Pravilnikom o plaćama i drugim naknadama državnih službenika i namještenika u općinskim službama, nije utvrđeno pravo na uvećanje plaće profesionalnim vatrogascima 20% od osnovne plaće zbog posebnih uslova rada, težine i prirode poslova i odgovornosti i uvećanje plaće komunalnom inspektor 20% od osnovne plaće, dok je revizijom utvrđeno da je vršena isplata plaća sa navedenim uvećanjima. Navedenim Pravilnikom nije utvrđen način priznavanja prava na naknadu plaće za vrijeme porodiljskog bolovanja, a utvrđeno je da je Općina vršila obračun i isplatu navedene naknade, za koju je refundacija vršena od J.U. Centar za socijalni rad Bosansko-podrinjskog Kantona Goražde u ukupnom neto iznosu isplaćene naknade. Tokom 2008. godine u primjeni su bila pojedina ovlaštenja i rješenja o prekovremenom radu koja su donesena u prethodnom periodu i na osnovu ranije važećih akata Općine. Revizijom je utvrđeno da se u pojedinim organizacionim jedinicama (Služba za finansije, privredu i mjesne zajednice) ne vodi dnevna evidencija prisustva uposlenika na poslu.

U okviru izdataka za bruto plaće i naknade vršena je isplata **naknade plaće za prekovremeni rad** na osnovu rješenja Načelnika o uvođenju prekovremenog rada koja su u najvećem broju slučajeva donesena tek nakon obavljenog produženog rada. Nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila precizno, uredno i tačno vođenje prekovremenih sati u evidenciji o prisustvu na poslu (ših listi), kao ni izvještaji o obavljenom prekovremenom radu. S obzirom na navedeno nismo u mogućnosti u potpunosti potvrditi opravdanost uvođenja prekovremenog rada kao i opravdanost isplate naknade plaće za prekovremeni rad, a predstavlja značajnu poziciju u okviru realiziranih izdataka bruto plaća i naknada Općine Goražde. Revizijom ovih naknada konstatovano je da su se obračun i isplata naknade za prekovremeni rad za dva uposlenika Općine vršili na osnovu rješenja Načelnika iz 2005. odnosno 2006. godine, prema kojima se prekovremeni rad određuje bez ograničenja važenja primjene. Također utvrđeno je da se obračun i isplata ove naknade za jednog uposlenika vršio na osnovu ranijeg važećeg Pravilnika o plaćama i drugim naknadama službenika i namještenika u općinskim službama, prema kojem se osnovna plaća za prekovremeni rad uvećava za 50%. Ostalim uposlenicima Općine za sate provedene na prekovremenom radu, osnovna plaća je uvećavana za 30 % prema važećem Pravilniku o plaćama.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, konstatovano je da je Rješenjem Načelnika iz 2004. godine, pomoćnik Načelnika Službe za prostorno uređenje i komunalne poslove, ovlašten da pored svojih poslova privremeno obavlja i poslove pomoćnika Načelnika Službe za stambene, imovinsko-pravne poslove i pitanje izbjeglih i raseljenih lica, do postavljenja novog izvršioca. Rješenjem od 01.07.2005. godine osnovna plaća navedenog uposlenika je uvećana za 20%. Prilikom donošenja rješenja nije osigurano mišljenje Agencije za državnu službu u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH. Prema usmenoj izjavi odgovorne osobe, postupak prijema uposlenika na navedeno upražnjeno radno mjesto nije proveden ni u revidiranoj 2008. godini.

Na poziciji neto plaća evidentirane su i **nagrade uposlenicima** što nije u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i analitičkim Kontnim planom za budžet i budžetske korisnike. Utvrđeno je da je za mjesec decembar 2008. godine prema pojedinačnim rješenjima Načelnika izvršen obračun i isplata nagrade za deset uposlenika u visini od 10% prosječne mjesečne plaće isplaćene u FBiH za posljedna tri mjeseca, na koje su obračunati i isplaćeni porezi i doprinosi propisani za redovan rad.

Uvidom u dokumentaciju vezanu za način **ocjenjivanja državnih službenika i namještenika** za 2008. godinu, utvrđeno je da u pojedinim slučajevima propisani obrasci nisu u cijelosti popunjeni, u istima nedostaju komentari ili navedeni komentari nisu detaljni da bi potvrdili dodijeljenu ocjenu, što ukazuje da je ocjenjivanje izvršeno formalno i da nije ostvarena suštinska primjena Pravilnika o ocjenjivanju rada državnih službenika u organima državne službe u FBiH.

U okviru naknada troškova uposlenih su iskazane **naknade za rad komisija** u iznosu od 98.172 KM i veće su u odnosu na plan za 23.172 KM ili za 30,1%. U okviru naknada za rad komisija evidentirane su između ostalog značajne isplate Komisiji za tehnički prijem i Komisiji za procjenu nepokretnosti građevinskih objekata i zemljišta. Revizijom je utvrđeno da u 2008. godini nije bio donesen Cjenovnik troškova tehničkog pregleda građevina kojim bi se uredio način imenovanja komisija za vršenje tehničkih pregleda te način obračunavanja i naplate troškova na području Općine Goražde. Cjenovnik troškova tehničkog pregleda donesen je tek 20.05.2009. godine. Isplata naknada članovima Komisija za tehnički pregled tokom 2008. godine je vršena na osnovu Troškovnika za rad Komisije koji su sačinjavali predsjednici Komisija za svaki pojedinačni izvršeni pregled. Utvrđeno je da je cjelokupni iznos sredstava, uplaćen od strane investitora na ime troškova tehničkog pregleda, raspodijeljen samo na članove komisija, bez pokrivanja materijalnih troškova Općine. Također smo konstatovali da se sa članovima komisija koji nisu uposlenici Općine nisu zaključivali ugovori o djelu, a isplata je vršena na osnovu zaključaka rukovodioca Službe za prostorno uređenje i komunalne poslove. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju utvrđeno je da Komisija za procjenu nepokretnosti građevinskih objekata i zemljišta nije podnosila izvještaje općinskom Načelniku u roku od 15 dana po isteku svakog tromjesečja kako je propisano članom 6. Zakona o porezu na promet nepokretnosti i prava Bosansko-podrinjskog Kantona.

Naknade skupštinskim zastupnicima-komisije ostvarene su u iznosu od 43.581 KM a odnose se na isplate članovima komisija koje formira Općinsko Vijeće. U okviru ovih naknada evidentirane su isplate Komisiji za provođenje procedure dodjele stanova privatiziranih preduzeća sa područja Općine Goražde, koja nije formirana u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu Odluke o dodjeli stanova na području Općine Goražde, donesene od strane Općinskog vijeća 26.10.2006. godine. Navedena Komisija je formirana Rješenjem Vijeća dana 01.06.2007. godine i ista nije ispoštovala rok od 30 dana po isteku roka za

podnošenje zahtjeva, da nakon objavljenih pojedinačnih javnih oglasa za prikupljanje zahtjeva, sačini prijedlog rang liste prvenstva za davanje stanova privatiziranih preduzeća na korištenje. Komisija je radila kontinuirano tokom cijele 2008. godine. Revizijom je utvrđeno da je za rad u navedenoj Komisiji tokom 2008. godine vršena isplata naknade za dva člana koji nisu obuhvaćeni Rješenjem o formiranju Komisije. Nadalje, utvrđeno je da je Komisija za odabir korisnika projekata povratka i rekonstrukcije stambenih jedinica nakon isteka manadata od dvije godine (12.09.2008. godine) nastavila sa radom do kraja revidirane godine, a da Općinsko vijeće svojim Rješenjem nije produžilo rok za obavljanje navedenih poslova i zadataka.

Potrebno je poduzeti aktivnosti vezane za preispitivanje akata (ovlaštenja i rješenja) donesenih od strane Načelnika u ranijem periodu, a koji su i dalje u primjeni.

Potrebno je, uz rješenja o isplati plaće za prekovremeni rad, obezbijediti dokumentaciju koja će potvrditi opravdanost uvođenja prekovremenog rada, kao i opravdanost plaćanja naknade plaće za prekovremeni rad. Obračun i isplatu naknade za prekovremeni rad vršiti u skladu sa odredbama Pravilnika o plaćama i drugim naknadama državnih službenika i namještenika u općinskim službama Općine Goražde.

Postupati dosljedno u skladu sa odredbama Zakona o državnoj službi u FBiH u dijelu obezbijedenja mišljenja Agencije za državnu službu prilikom donošenja Rješenja o privremenom obavljanju poslova.

Dosljedno poštivati Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH u dijelu knjigovodstvenog evidentiranja neto plaća i naknada uposlenih, a obračun poreza i doprinosa vršiti u skladu sa propisima koji tretiraju navedenu oblast.

Prilikom ocjenjivanja rada državnih službenika i namještenika potrebno je osigurati stvarnu i suštinsku primjenu odredaba Zakona o državnoj službi u FBiH, Zakona o namještenicima u organima državne službe u FBiH i Pravilnika o ocjenjivanju rada državnih službenika u organima državne službe u FBiH.

Potrebno je osigurati da način obrazovanja komisija, obavljanje poslova u utvrđenim rokovima, isplata naknade za rad u komisijama i podnošenja izvještaja u potpunosti bude usklađeno sa zakonskim propisima koje tretiraju navedene oblasti i aktima o formiranju istih.

4.4.2 Izdaci za materijal i usluge

Izdaci za materijal i usluge su ostvareni u iznosu od 879.372 KM i u odnosu na plan više su ostvareni za 36.672 KM. Uvidom u finansijske izvještaje Općine za 2008. godinu, konstatovano je da su ostvarena prekoračenja planiranih iznosa na pojedinim pozicijama koje se odnose na: putne troškove u iznosu od 7.412 KM, izdatke za električnu energiju u iznosu od 41.179 KM, izdatke za komunalne usluge u iznosu od 11.334 KM i izdatke za usluge prevoza i goriva u iznosu od 4.368 KM. U Izvještaju o Budžeta Općine za 2008. godinu nisu data obrazloženja prekoračenih pojedinih pozicija.

Putni troškovi su ostvareni u iznosu od 37.412 KM i veći su u odnosu na plan za 7.412 KM ili 24,7%. Revizijom je utvrđeno da su na poziciji troškova dnevnica u zemlji evidentirani troškovi goriva službenih automobila, troškovi prijevoza (autobusne karte), hotelski smještaj i kotizacije za seminare što nije u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i analitičkim kontnim planom. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, konstatovano je da na pojedinim putnim nalogima nema datuma i mjesta pravdanja putnih troškova, a putne naloge je likvidirala i obračunala ista osoba. Isto tako utvrđeno je da u pojedinim slučajevima za dane provedene na službenom putu za koje je bila osigurana besplatna ishrana, pripadajuća dnevica nije umanjena za 30%, kako je to propisano Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja.

Uvidom u **izdatke za prijevoz i gorivo** koji su iskazani u iznosu od 29.368 KM, utvrđeno je da Općina nema usvojen Pravilnik o načinu korištenja službenih vozila kao ni propisane normative potrošnje goriva za automobile. Navedeno upućuje da nije uspostavljena interna kontrola prilikom korištenja službenih vozila, kao ni da je vršena kontrola potrošnje goriva za službena vozila Općine.

Izdaci za opravku i održavanje vozila iskazani su u iznosu od 14.964 KM. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju vezano za navedene izdatke, utvrđeno je da za nabavke usluga tekućeg održavanja službenih

vozila u 2008. godini zaključen ugovor sa „Goraždeauto“ d.o.o Goražde. Utvrđeno je da je tokom godine vršena nabavka rezervnih dijelova koji nisu bili predmetom ugovora. Konstatovano je da je vršeno fakturisanje ugradnje nabavljenih rezervnih dijelova, mada je u Ponudi koja je sastavni dio Ugovora, navedeno da je cijena rezervnih dijelova sa ugradnjom.

Izdaci za telefonske i poštanske usluge u 2008. godini iskazani su u iznosu od 44.295 KM i isti su više ostvareni u odnosu na plan za 4.295 KM. Uvidom u izdatke mobilnih telefona, konstatovano je da su izdaci isplaćivani na osnovu Zaključka Načelnika od 29.01.2008. godine prema kojem se odobrava kupovina ultra kartica mjesečno u iznosu od 20 KM i 40 KM određenim uposlenicima, dok navedenim Zaključkom nisu obuhvaćeni troškovi mobilnog telefona Načelnika i pomoćnika Načelnika za prostorno uređenje i komunalne poslove.

Izdaci za nabavku materijala su iskazani u iznosu od 60.839 KM. Utvrđeno je da nije vršena kontrola fakturisanih cijena (kancelarijski materijal i kancelarijski pribor), da u pojedinim slučajevima fakturisana cijena ne odgovaraju cijenama iz ponude, kao i da je nabavljan materijal i pribor koji nisu traženi tenderskom dokumentacijom odnosno isti nisu bili predmetom ugovora. Ovo posebno ističemo budući da su za navedene javne nabavke provedeni postupci Zakona o javnim nabavkama BiH, gdje je jedini kriterij za dodjelu ugovora bila „ekonomski najpovoljnija ponuda“.

Izdaci za reprezentaciju su iskazani u iznosu od 28.548 KM i isti su veći u odnosu na plan za 5.248 KM ili 12,3%. Općina nije usvojila Pravilnik o poklonima i reprezentaciji u skladu sa Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod budžetskih korisnika. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, nije se moglo potvrditi da je dio troškova nastao prilikom obavljanja poslova i zadataka iz nadležnosti Općine, te se iz tog razloga ne može potvrditi opravdanost istih (na računima nije navedeno kojim povodom su nastali i nemaju specifikaciju o konzumiranju). Na navedenoj poziciji evidentirane su isplate od kojih navodimo iznos od 2.550 KM za usluge splavarenja i 3.100 KM nagrade penzionerima za provedeni radni vijek u općinskim organima Općine Goražde.

Izdaci za usluge održavanja čistoće su iskazani u iznosu od 208.971 KM što je u odnosu na plan više za 5.971 KM. Najveći dio ovih izdataka (180.000 KM) odnosi se na mjesečni prijenos sredstava Javnom komunalnom preduzeću „6.mart“ d.o.o Goražde prema Odluci Općinskog vijeća o usvajanju Programa za pružanje usluga komunalne zajedničke potrošnje i uređenje grada i prigradskih naselja općine Goražde u 2008. godini. Ovom Odlukom nije utvrđeno da će realizaciju navedenog Programa vršiti JKP „6.mart“ d.o.o Goražde. Revizorskom timu nije prezentiran Izvještaj o realizaciji navedenog Programa za 2008. godinu, a koji bi trebao biti usvojen od strane Općinskog vijeća. Imajući u vidu da je Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH utvrđeno da se na poziciji izdataka za usluge održavanja čistoće evidentiraju troškovi za održavanje čistoće zgrade Općine i općinskih službi, ove izdatke je trebalo planirati i knjigovodstveno evidentirati na poziciji tekućih grantova.

Na navedenoj poziciji iskazan je izdatak u iznosu od 28.521 KM i odnosi se na dati avans JKP „6.mart“ d.o.o Goražde prema Ugovoru o izvođenju radova po Programu na uređenju grada i prigradskih naselja općine Goražde u 2008. godini zaključenim dana 25.09.2008. godine. Navedeni izdatak je nepravilno knjigovodstveno evidentiran na poziciji rashoda Općine i trebao je biti evidentiran na poziciji potraživanja za date avanse kako je propisano Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Nadalje, revizijom je utvrđeno da je rok za izvođenje navedenih radova bio 20 dana od dana potpisivanja ugovora, koji nije ispoštovan. Tokom obavljanja revizije prezentirana je I privremena situacija JKP „6.mart“ d.o.o Goražde od 13.11.2008. godine na iznos od 45.059 KM koja nije protokolisana niti evidentirana u knjigovodstvenim evidencijama Općine. Situaciju u ime investitora (Općina) je ovjerio odgovorni službenik Službe za prostorno uređenje i komunalne poslove.

Ostale komunalne usluge su iskazane u iznosu od 41.337 KM što je u odnosu na plan više za 1.337 KM. Na navedenoj poziciji evidentirani su izdaci u iznosu od 16.194 KM i 2.957 KM prema fakturama JKP „6.mart“ d.o.o Goražde (izrada kišne kanalizacije, nabavka i ugradnja cjevovoda, izrada šahtova, nabavka i ugradnja ivičnjaka i drugo), za koje nisu prezentirani ugovori o izvođenju radova niti pismena narudžba od strane Općine. Prema izjavi odgovorne osobe, radovi su izvedeni prema usmenoj naredbi načelnika Općine. Isto tako uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da izvršena isplata u iznosu od 8.561 KM prema fakturi „Goraždestan“ d.o.o Goražde od 07.10.2008. godine, koja je umanjena za 555 KM bez knjižne obavijesti upućene izvođaču. Radovi su izvedeni prema Ugovoru zaključenom dana 22.08.2008. godine, kojim je ugovoren rok za izvršenje 20 dana od dana uvođenja izvođača u posao. Nije prezentirana dokumentacija

vezana za datum uvođenja izvođača u posao niti da je Općina izvršila obračun penala za kašnjenje u realizaciji ugovora kako je predviđeno članom 5. navedenog Ugovora.

Ostale nespomenute usluge i dadžbine su iskazane u iznosu od 22.801 KM što je u odnosu na plan više za 2.801 KM. Uvidom u dokumentaciju konstatovano je da su na navedenoj poziciji evidentirani izdaci u svrhu finansijske pomoći Muzičkoj školi „Avdo Smajlović“ radi kotizacije za učešće na Federalnom takmičenju učenika i studenata muzike; finansijske pomoći „Auto moto klubu BPK“ za održavanje brdske utrke Ustikolina 2008; za medicinsko obezbjeđenje fudbalske utakmice; finansijske pomoći MSS „Enver Pozderović“ Goražde u svrhu odlaska na ekskurziju učenica Poljoprivredne škole i isplata volonterima za izmještanje dokumentacije iz arhivskih prostorija Općine sa pripadajućim porezima. Prema prezentiranoj dokumentaciji, ne može se potvrditi pravilnost iskazivanja ovih izdataka na navedenoj poziciji kao i da je riječ o troškovima općinske administracije.

Dosljedno poštivati Zakon o budžetima u FBiH u dijelu korištenja odobrenih sredstava samo do visine utvrđene Budžetom Općine u njegovom posebnom dijelu.

Potrebno je osigurati dosljednu primjenu Uredbe o naknadama troškova za službena putovanja u dijelu pravilnog obračuna pripadajuće dnevnice i popunjavanja putnog naloga.

Dosljedno primjenivati Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH u cilju pravilnog knjigovodstvenog evidentiranja izdataka za usluge održavanja čistoće, a date avanse evidentirati na propisanoj poziciji kratkoročnih potraživanja za unaprijed plaćenu robu i usluge.

Donijeti Pravilnik o načinu korištenja službenih vozila i normative potrošnje goriva po vozilima, kao i Pravilnik o poklonima i reprezentaciji, kojim će se osigurati efikasan sistem internih kontrola u dijelu trošenju sredstava na navedenim pozicijama, u skladu sa Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod budžetskih korisnika.

Potrebno je osigurati kontrolu ispostavljenih faktura za kancelarijski materijal i kancelarijski pribor, kao i usklađenost istih sa zaključenim ugovorima.

Osigurati dosljedno poštivanje zaključenih ugovora u dijelu obračuna penala u slučajevima kašnjenja u realizaciji ugovora.

4.4.3 Tekući grantovi

Tekući grantovi su iskazani u iznosu od 2.154.010 KM, što je u odnosu na plan manje za 389.490 KM. Iako su ukupni tekući grantovi ostvareni u manjem iznosu u odnosu na plan, uvidom u izvršenje pojedinih pozicija tekućih grantova, konstatovano je značajno prekoračenje izvršenja u odnosu na Budžetom odobrena sredstva.

Najznačajnije prekoračenje je iskazano na poziciji Transfer za finansiranje 11. Međunarodnog festivala prijateljstva Goražde 2008 (izvršenje 235% u odnosu na plan). Budžetom za 2008. godinu i Odlukom Općinskog vijeća ovaj grant je planiran u iznosu od 130.000 KM, a isti je ostvaren u iznosu od 305.374 KM. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju konstatovano je da je Pomoćnica načelnika za finansije dopisom od 28.08.2008. godine obavijestila predsjednika organizacionog odbora festivala, predsjednika operativnog tima i rukovodice pododbora o prekoračenju odobrenih budžetskih sredstava na ovoj poziciji i da je nakon evidentiranih troškova u Glavnoj knjizi od 194.320 KM, prestala sa potpisivanjem naredbi za isplatu obaveza nastalih po ovom osnovu. Za izmirenje stvorenih obaveza po ovom osnovu u iznosu od 110.000 KM, naredbe za plaćanje su potpisane od strane Načelnika Općine. Iz prezentirane dokumentacije je konstatovano da se značajan dio troškova Festivala odnosi na isplatu naknada umjetnicima angažovanim na osnovu ugovora o dijelu ili ugovora o umjetničkom nastupu. Nismo u mogućnosti potvrditi da je ispravnost i pravilnost realizacije dijela ugovora, prije dostavljanja istih općinskoj službi za finansije, privredu i MZ na plaćanje, potvrđena potpisom nadležnog lica i pečatom nadležne službe, na način kako je to propisano članom 9. Pravilnika o procedurama za stvaranje obaveza. Dio troškova je isplaćen na osnovu zaključenih ugovora o pružanju usluga, ugovora o nabavci roba, kao i na osnovu ispostavljenih faktura za usluge noćenja, konzumacije hrane i pića, bez da su isti prethodno ovjereni potpisom nadležne osobe, kojim bi se potvrdilo da je izvršena provjera ispravnosti nastale obaveze, kako je propisano članom 3. Pravilnika o načinu evidentiranja i plaćanja ulaznih faktura.

Provedenom revizijom ostalih pozicija tekućih grantova kod kojih je iskazano prekoračenje odobrenog budžeta, konstatovano je da se radi o šest (6) pozicija čije ukupno prekoračenje iznosi 10.480 KM, i da je najveće prekoračenje budžeta iskazano na grantu za finansiranje projekata za sport, kulturu, udruženja i pojedince (6.400 KM). Prilikom realizacije ostalih grantova, izabranih metodom uzorka, konstatovano je da u pojedinim slučajevima ispravnost realizacije faktura ili ugovora, prije plaćanja, nije bila potvrđena ovjerom od strane nadležne službe.

Potrebno je da nadležne općinske službe budžetska sredstava koriste samo za namjene koje su određene Budžetom i to do visine utvrđene u njegovom posebnom dijelu, u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Odluke o izvršavanju Budžeta Općine Goražde.

Potrebno je da općinske službe nadležne za stvaranje obaveza, prije dostavljanja dokumentacije na plaćanje Službi za finansije, privredu i mjesne zajednice, provjere ispravnost i pravilnost realizacije faktura, ugovora i druge dokumentacije i isto potvrde potpisom nadležne osobe i pečatom službe.

Subvencije javnim preduzećima su planirane u iznosu od 1.062.000 KM, a ostvarene su 678.255 KM ili 64%. Subvencije javnim preduzećima su izvršene na osnovu usvojenog Budžeta Općine Goražde za 2008. godinu. Članom 5. Odluke o izvršavanju Budžeta Općine Goražde za 2008. godinu utvrđena je obaveza korisnicima budžeta koji dobijaju mjesečnu tranšu od Općine za svoju djelatnost, da najmanje 20% od ukupno doznačenih sredstava iz budžeta utroše na tekuće i investiciono održavanje, a korisnicima koji ne dostave dokaz da su isto utrošili u prethodnoj godini, umanjit će s mjesečna tranša za 10%. Nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila da su javna preduzeća iznos od 20% doznačenih sredstava iz prethodne godine kao i u 2008. godini, utrošila u skladu sa propisanom namjenom, dokumentacija koja bi potvrdila da je nadležna općinska služba provodila aktivnosti u cilju kontrole utroška iz prethodne godine, kao ni da je Načelnik o istom informirao Općinsko vijeće, a što je bio dužan u skladu sa pomenutim članom Odluke o izvršavanju Budžeta Općine Goražde za 2008. godinu.

Potrebno je da Načelnik preko nadležne općinske službe osigura da korisnici budžetskih sredstava koji dobivaju mjesečnu tranšu od Općine Goražde za svoju djelatnost, troše doznačena sredstava u skladu sa namjenom propisanom u Odluci o izvršavanju Budžeta Općine Goražde.

Tekući transfer za vojne invalide, ranjene borce i porodice poginulih boraca je planiran u iznosu od 230.000 KM, a realizovan je u iznosu od 211.578 KM, ili 92%. Isti je realizovan na osnovu Programa utroška novčanih sredstava planiranih u Budžetu Općine Goražde za 2008. godinu na navedenoj poziciji, koji je usvojen od strane Općinskog vijeća. Iz prezentirane dokumentacije nismo u mogućnosti potvrditi da je nadležna općinska služba u potpunosti i na adekvatan način provodila kontrolu nad namjenskom upotrebom budžetskih sredstava doznačenih udruženjima boračkih populacija za sufinansiranje projekta Izgradnja rekreativno-sportskog centra Osanica (10.000 KM) i za sufinansiranje rada i aktivnosti četiri udruženja (40.000 KM).

Uz Izvještaj Saveza RVI „Sinovi Drine“ BPK vezan za sufinansiranje budžetskim sredstvima izgradnje rekreativno-sportskog centra Osanica nije dato tekstualno obrazloženje ostvarenih troškova i nije dostavljena prateća dokumentacija koja bi potvrdila da su sredstva utrošena u skladu sa utvrđenom namjenom. Iako je usvojenim Programom utvrđeno da će se sredstva doznačavati mjesečno u jednakim tranšama, pod uslovom da udruženja kao korisnici sredstava dostave izvještaj nadležnoj službi o namjenski utrošenim sredstvima iz prethodnog mjeseca, nismo u mogućnosti potvrditi da su pojedina udruženja dostavljala mjesečne izvještaje (Udruženje demobilisanih boraca BPK-a), a u pojedinim slučajevima mjesečni izvještaji nisu sadržavali prateću dokumentaciju koja bi potvrdila navode iz izvještaja.

Potrebno je da nadležna služba blagovremeno poduzima aktivnosti u cilju praćenja i kontrole namjenske upotrebe budžetskih sredstava doznačenih korisnicima iz transfera za vojne invalide, ranjene borce i porodice poginulih boraca.

Ukazujemo da prilikom dodjele pojedinih tekućih grantova, sa korisnicima tekućih grantova nisu zaključivani ugovori, a što je bilo potrebno kako bi se korisnici obavezali na namjensku upotrebu sredstava i izvještavanje nadležnih općinskih službi, odnosno kako bi se osiguralo da se sredstva troše u skladu sa namjenom odobrenom Budžetom Općine Goražde.

Potrebno je prilikom dodjele tekućih grantova odobrenih Budžetom Općine, sa korisnicima tekućih grantova zaključivati ugovore, kojim bi se isti obavezali na namjensku upotrebu sredstava i izvještavanje nadležnih općinskih službi, u cilju osiguranja namjenske upotrebe budžetskih sredstava.

4.4.4 Kapitalni grantovi

Kapitalni grantovi su u finansijskim izvještajima iskazani u iznosu od 1.986.887 KM i u odnosu na plan manje su ostvareni za 331.113 KM. Prema Izvještaju o izvršenju budžeta Općine za 2008. godinu, kapitalni transferi se odnose na kapitalne grantove za: izgradnju i sanaciju vodovodne i kanalizacione mreže 154.501 KM, asfaltiranje ulica i puteva 720.025 KM, izgradnju i održavanje javne rasvjete 328.277 KM, projekat otkupnih stanica i sportskih terena 273.865 KM, izgradnju dječijih igrališta u mjesnim zajednicama 128.243 KM, kapitalne grantove pojedincima 217.718 KM i kapitalne grantove neprofitnim organizacijama 86.970 KM.

Na osnovu prezentirane dokumentacije konstatovano je da Općina, u slučajevima kašnjenja ugovora, nije vršila zaračunavanje penala izvođačima radova u iznosu od 0,2 % za svaki dan zakašnjenja, najviše 5% od cijene ugovorenih radova, kako je predviđeno zaključenim ugovorima. Revizijom je utvrđeno da je rok za izvođenje najvećeg dijela radova (usluge izrade projektne dokumentacije i izgradnja I faze vodovoda „Starac“, izgradnja javne rasvjete u Vitkovićima, izgradnja javne rasvjete Gradska zaobilaznica Goražde, izgradnja otkupnih stanica Ilovača i Rešetnica, izgradnja dječijeg igrališta u MZ Ilovača, izgradnja pristupne saobraćajnice gradskoj pijaci u Rasadniku) bio od 30 do 60 dana od dana uvođenja izvršioca u posao, koji nije ispoštovan ni u jednom slučaju.

Utvrđeno je da je na poziciji kapitalnih grantova evidentiran izdatak u iznosu od 101.188 KM, a odnosi se na dati avans „Kaja Company“ d.o.o Goražde za izvođenje radova na izgradnji I faze vodovoda „Starac“ u skladu sa zaključenim ugovorom od 17.10.2008. godine. Članom III navedenog ugovora je utvrđeno da se izvršilac obavezuje da će u roku od 60 dana od dana uvođenja u posao izvršiti radove u skladu sa projektnom dokumentacijom i dostavljenom ponudom. Uvidom u dokumentaciju, utvrđeno je da do dana okončanja revizije, radovi nisu završeni, nije dostavljena okončana situacija niti je izvršena primopredaja i međusobni obračun radova. Iskazani izdaci nisu pravilno evidentirani u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i isti su trebali biti evidentirani na poziciji kratkoročnih potraživanja za unaprijed plaćene robe i usluge-avansi.

Uvidom u dokumentaciju konstatovano je da su na poziciji kapitalnih grantova evidentirani izdaci za izgradnju otkupne stanice Vranići u iznosu od 3.546 KM, izdatak u iznosu od 19.890 KM za usluge izrade projektne dokumentacije izgradnje vodovoda „Starac“, izdaci u ukupnom iznosu od 200.108 KM za izgradnju javne rasvjete u ulici Ferida Dizdarevića, Vitkovićima i Gradska zaobilaznica Goražde, nabavka uličnih kontejnera za smeće u ukupnom iznosu od 23.896 KM. Navedeni izdaci nisu pravilno knjigovodstveno evidentirani, budući da je riječ o stalnim sredstvima čiji je predviđeni i očekivani vijek trajanja duži od jedne godine i od istih se očekuje priliv budućih ekonomskih koristi. Isti su trebali biti planirani i evidentirani na propisanim pozicijama stalnih sredstava, izvora stalnih sredstava i memorandumske evidencije. Na poziciji kapitalnih grantova evidentirani su izdaci za izgradnju otkupnih stanica Ilovača i Rešetnica u ukupnom iznosu od 138.146 KM, kao i nabavka vozila za potrebe katastra Općine u iznosu od 24.800 KM, a navedeni izdaci su istovremeno evidentirani i na poziciji stalnih sredstava. Ukazujemo da su prethodna evidentiranja izvršena bez iskazivanja memorandumske evidencije o kapitalnim transakcijama, što je posljedica pogrešnog planiranja nabavke stalnih sredstava na poziciji kapitalnih grantova. Isto tako utvrđeno je da su radovi prilikom izgradnje otkupnih stanica, izvedeni u većem iznosu od ugovorenog (Ilovača za 4.559 KM i Rešetnica za 7.716 KM) za koje nisu potpisani Aneksi ugovora, niti je prezentirana dokumentacija da je Općina odobrila izvođenje dodatnih radova. Okončane situacije su ovjerene od strane Općine i nadzornog organa.

Revizijom ovih izdataka utvrđeno je da je izvršen prijenos sredstava JKP „6.mart“ d.o.o Goražde u iznosu od 46.000 KM za kupovinu vozila za odvoz smeća i prijenos sredstava Domu zdravlja „Isak Samokovlija“ u iznosu od 25.000 KM za ambulantu Vitkovići, za koje nije prezentirana dokumentacija o namjenskom utrošku ovih sredstava.

Potrebno je osigurati dosljednu primjenu zaključenih ugovora o ustupanju radova u dijelu obračuna penala u slučajevima kašnjenja ugovora od strane izvođača radova.

Dosljedno primjenivati Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH u cilju pravilnog knjigovodstvenog evidentiranja kratkoročnih potraživanja za unaprijed plaćenu robu i usluge-avansi i nabavke stalnih sredstava na propisanim pozicijama.

Osigurati kontrolu namjenskog korištenja odobrenih sredstava budžetskim korisnicima sa pozicije kapitalnih transfera.

4.5 Nabavke

Revizijom postupka javnih nabavki u Općini bile su obuhvaćene nabavke koje su se provodile tokom 2008. godine, odabrane metodom slučajnog uzorka a sa ciljem utvrđivanja da li se postupalo u skladu sa procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama BiH i drugim podzakonskim aktima. Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da Općina nije sačinila Plan nabavki stalnih sredstava za 2008. godinu, a što je dužna u skladu sa članom 13. Zakona o budžetima u FBiH, prema kojem prijedlog plana nabavke mora biti usaglašen sa prijedlogom finansijskog plana budžetskog korisnika.

Na osnovu prezentirane dokumentacije konstatovano je da Općina nema Pravilnik o nabavkama roba i usluga, iako je bila u obavezi isti donijeti u skladu sa Smjernicama za jačanje i uspostavu internih kontrola kod budžetskih korisnika.

Od tekućih nabavki izvršili smo uvid u izbor najpovoljnijih ponuđača za: nabavku goriva 12.910 KM, nabavku kancelarijskog materijala 17.352 KM, nabavka usluga održavanja i servisiranja vozila 18.006 KM, izvođenje radova redovnog održavanja (ljetno i zimsko) i sanaciju lokalnih i nekategorisanih cesta sa asfaltnim i makadamskim kolovozom.

Također smo izvršili uvid u kapitalne nabavke koje se odnose na izgradnju otkupne stanice Ilovača 88.709 KM, izgradnju otkupne stanice Rešetnica 97.658 KM, ustupanje radova na izgradnji I faze vodovoda Starac 337.294 KM, ustupanje radova na izgradnji kanalizacije za odvod površinskih voda u ul.Omera Vrane u Goraždu 145.689,70 KM, nabavku izvanbrodskog motora za čamac 5.950 KM, nabavku fiksnog radio uređaja 36.181 KM, nabavku uličnih kontejnera 23.896 KM, ustupanje radova na izgradnji pristupne saobraćajnice gradskoj pijaci u Rasadniku 58.378 KM, izgradnju glavnog projekta rekonstrukcije puta Hoda Polje-Urkuni 13.104 KM i usluge izrade regulacionog plana „Splavište“ 25.448 KM.

Uvidom u raspoloživu dokumentaciju vezanu za provođenje nabavki materijala, usluga i ustupanja radova od strane Općine, utvrdili smo da Općina nije postupila u skladu sa procedurama Zakona o javnim nabavkama BiH u slijedećim slučajevima:

- vrijednost ugovora za navedene nabavke, na početku postupka nabavke, nije procijenjena od strane ugovornog organa, a što je propisano članom 6. Zakona o javnim nabavkama BiH. Također je konstatovano da u svim postupcima javnih nabavki nisu donesene odluke o pokretanju postupka nabavki roba, usluga i ustupanja radova;
- kod izvođenja radova redovnog održavanja (ljetno i zimsko) i sanacije lokalnih i nekategorisanih cesta sa asfaltnim i makadamskim kolovozom, ugovorom za 2008. godinu nije definisana ukupna vrijednost radova koja se prema ugovoru trebala sporazumno odrediti ovisno o vrsti i količini izvršenog posla i isporučenog materijala po danim jediničnim cijenama materijala i usluga. Revizijom je utvrđeno da je dana 05.05.2008. godine zaključen Aneks na Ugovor iz prethodne 2007. godine, kada je ugovor dodijeljen dobavljaču nakon provedene procedure otvorenog postupka. Utvrđeno je da nije zaključen Okvirni sporazum na osnovu kojeg bi ugovorni organ tokom cijelog ugovornog perioda zaključivao ugovore sa uspješnim ponuđačem bez primjene postupaka utvrđenih Zakonom o javnim nabavkama BiH. Na osnovu navedenog ne može se potvrditi da su u potpunosti provedene procedure propisane navedenim Zakonom;
- zaključenim ugovorom o nabavci goriva, maziva i autokozmetike sa „Šeh-in“ d.o.o. Goražde nisu definisane odredbe o načinu promjene cijena goriva, a na osnovu prezentirane dokumentacije ne može se potvrditi da je vršena kontrola cijena od strane Općine. Utvrđeno je da vršena nabavka goriva (motorni benzin MB 95) koji nije tražen tenderskom dokumentacijom odnosno nije bio predmetom ugovora;
- kod provedenih nabavki kancelarijskog materijala, izvanbrodskog motora za čamac, fiksnog radio uređaja, usluga održavanja i servisiranja vozila, goriva, maziva i autokozmetike i izvođenja radova redovnog održavanja (ljetno i zimsko) i sanacije lokalnih i nekategorisanih cesta sa asfaltnim i makadamskim kolovozom putem otvorenog postupka, u Obavijesti o nabavci u „Službenom glasniku BiH“, nisu objavljeni kriteriji koji se primjenjuju prilikom ocjene ponuda, opadajućim

redosljedom, prema važnosti, uz relativno učešće za svaki podkriterij, a kako se zahtijeva članom 11. Uputstva o primjeni Zakona o javnim nabavkama BiH;

- ugovor o ustupanju radova na uređenju fasade poslovno stambene zgrade na Trgu branilaca u Goraždu zaključen je prije isteka roka utvrđenog Zakonom o javnim nabavkama BiH, kojim je regulisano da se ugovori ne mogu zaključiti u periodu od 15 dana od datuma kada su ponuđači obaviješteni o rezultatu izbora.

Provedenom revizijom utvrđeno je da je izvršena nabavka 10 komada telefonskih poslovnih imenika u ukupnom iznosu od 8.073 KM, da su izvedeni radovi na iskopu rupa za postavljenje betonskih stubova u naselju Grabovik u ukupnom iznosu od 5.348 KM i radovi na montaži javne rasvjete u iznosu od 2.978 KM bez provođenja procedura propisanih Zakonom o javnim nabavkama BiH.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, utvrđeno je da nisu podnošeni Izvještaji o nabavkama Agenciji za javne nabavke, kako je definisano članom 41. Zakona o javnim nabavkama BiH.

Prilikom nabavke roba i usluga dosljedno postupati u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama BiH, a posebno u dijelu provođenja zakonske procedure kod procijenjivanja vrijednosti nabavki roba, usluga i ustupanja radova, donošenja odluka o pokretanju postupka nabavki, provođenja procedura otvorenog postupka kao i podnošenja izvještaja o nabavki Agenciji za javne nabavke BiH.

Postupati u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH u dijelu donošenja Plana nabavki za budžetsku godinu, čijoj izradi treba pristupiti sistemski i sveobuhvatno uzimajući u obzir stvarne potrebe za nabavkom i razraditi nabavku stalnih sredstava analitički po vrsti nabavke.

4.6 Godišnji popis i nabavka stalnih sredstava

Uvidom u Zapisnik Komisije za popis stvarnog stanja novčanih sredstava, obaveza i potraživanja Budžeta Općine Goražde na dan 31.12.2008. godine, konstatovano je da popisom nisu obuhvaćena tri transakcijska računa koje Općina ima otvorene kod NLB Tuzlanske banke. Prema obrazloženju odgovorne osobe radi se o računima koji na dan 31.12.2008. godine nisu imali stanje, odnosno stanje je bilo nula (0), a za iste nisu prezentirani bankarski izvodi na dan 31.12.2008. godine. Popisom nisu obuhvaćene ni dugoročne obaveze koje su u finansijskim izvještajima iskazane u iznosu od 8.333 KM.

Uvidom u Zapisnik komisije za popis stvarnog stanja stalnih sredstava, sitnog inventara i auto-guma Općine Goražde na dan 31.12.2008. godine, konstatovano je da je samo popisano namještaj i oprema koju koriste općinske službe odnosno popisom nisu obuhvaćeni zemljište, građevine (zgrada Općine, poslovni prostori, garaže, ostali objekti komunalne infrastrukture), stalna sredstva u obliku prava, kao ni dugoročni plasmani koji su u finansijskim izvještajima iskazani u iznosu od 319.600 KM. Popisne liste stalnih sredstava na dan 31.12.2008. godine nisu sačinjene na adekvatan način, odnosno iste ne sadrže podatke o vrijednosti i amortizacionom vijeku popisanih stalnih sredstava, a u Zapisniku komisije nije data rekapitulacija stanja stalnih sredstava Općine Goražde na dan 31.12.2008. godine.

Zbog navedenog nismo u mogućnosti potvrditi da je popisom utvrđeno stvarno stanje stvari, prava, potraživanja i obaveza Općine Goražde na dan 31.12.2008. godine i da je stanje sredstava i njihovih izvora iskazanih u knjigovodstvu usklađeno sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, na način kako je to propisano odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Potrebno je popisom na dan 31.12. tekuće godine utvrditi stvarno stanje stvari, prava, potraživanja i obaveza Općine, te uskladiti stanje sredstava i njihovih izvora iskazanih u knjigovodstvu sa stanjem utvrđenim popisom, u skladu sa članom 22. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 69. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Nabavka namještaja u iznosu od 18.395 KM nije knjigovodstveno evidentirana na poziciji stalnih sredstava, na način propisan članom 21. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 67. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, prema kojima se pod stalnom imovinom smatra imovina (sredstvo) čiji je vijek trajanja duži od jedne godine, a stalna imovina čija je pojedinačna nabavna vrijednost u trenutku nabavke niža od 250 KM otpisuje se jednokratno.

U okviru **nabavke opreme za civilnu zaštitu** su knjiženi rashodi koji po prirodi ne spadaju u nabavku opreme i isti su trebali biti iskazani na odgovarajućim pozicijama rashoda u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i propisanim kontnim planom za budžet i budžetske korisnike u ukupnom iznosu od 8.098 KM (jednokratne pomoći domaćinstvima za sanaciju štete prouzrokovane elementarnim nepogodama, obuka pripadnika jedinice CZ, radna obuća za pripadnika jedinice CZ, torbice bolničara, PVC crijeva za vodu podijeljena domaćinstvima).

Izdaci za izradu projektne dokumentacije su iskazani u iznosu od 90.315 KM, što je više za 24% u odnosu na plan od 72.600 KM. Nije prezentiran analitički plan nabavke projektne dokumentacije za 2008. godinu, a uvidom u prezentiranu dokumentaciju konstatovano je da su na ovom kontu evidentirani isplaćeni avansi za usluge izrade izmjena regulacionih planova (Vinaričko polje, Splavište, Ilovača, Biserna), te usluge projektovanja, rekonstrukcije i modernizacije puteva (Goražde-Vran Potok i Hoda-Urkuni). Isplate avansa u iznosu od 26.592 KM nisu evidentirane u skladu sa odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, prema kojem se isti evidentiraju na kontu avansi-potraživanja za unaprijed plaćenu robu i usluge. Izrada glavnih projekata za rekonstrukciju i modernizaciju navedenih puteva nije evidentirana na poziciji stalnih sredstava, što također nije u skladu sa odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila da su za izradu izmjena regulacionih planova ispoštovani ugovorni rokovi, kao ni dokumentacija koja bi potvrdila da je nadležna općinska služba poduzimala aktivnosti prema izvršiocima u cilju izvršenja usluga u ugovorenim rokovima.

U okviru nabavke stalnih sredstava je iskazana izgradnja kanalizacije za odvod površinskih voda u ulici Omera Vrane u iznosu od 148.490 KM ili 160% u odnosu na plan, a isti je u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH trebao biti planiran i evidentiran kao kapitalni grant. Ukazujemo da u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH, budžetski korisnici mogu preuzimati obaveze na teret budžeta tekuće godine samo za namjene i do visine utvrđene u posebnom dijelu budžeta.

Iskazano je i finansiranje sanacije postojeće deponije čvrstog otpada u Zupčićima, za što je iznos od 10.000 KM doznačen JKP „6. mart“, a isto je trebalo biti planirano i evidentirano kao kapitalni grant. Prema izjavi odgovorne osobe sredstva su prebačena na osnovu Zaključka Općinskog vijeća od 01.08.2008. godine. Uvidom u navedeni zaključak, konstatovano je da u istom nije navedeno da se sredstva trebaju doznačiti Javnom preduzeću, nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila da je sredstva trebalo prebaciti navedenom preduzeću, niti izvještaj JKP „6. mart“ o namjenskom utrošku sredstava.

Potrebno je nabavku stalnih sredstava vršiti u skladu sa prethodno sačinjenim Planom nabavke stalnih sredstava, koji treba biti usaglašen sa odobrenim Budžetom za nabavku stalnih sredstava, u skladu sa odredbama Zakono o budžetima u FBiH.

Provoditi pravilno knjigovodstveno evidentiranje nabavke stalnih sredstava i unaprijed plaćenih usluga za nabavku stalnih sredstava, u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, kao i osigurati izvršenje usluga u skladu sa ugovorenim rokovima.

4.7 Kratkoročna potraživanja

Uvidom u zapisnik popisne komisije konstatovano je da se u okviru kratkoročnih potraživanja iskazuju: potraživanja po osnovu zakupa poslovnih prostorija i garaža (68.343 KM), potraživanja po osnovu zakupa javnih površina (78.854 KM), potraživanja po osnovu servisiranja vatrogasnih aparata (23.810 KM) i ostala potraživanja (219.249 KM). Obzirom da je u okviru „ostalih potraživanja“ iskazan iznos od 15.813 KM, koji se odnosi na međusobna potraživanja između transakcijskih računa, navedeni iznos se ne može prihvatiti kao potraživanje Općine od trećih lica, konstatujemo da potraživanja Općine Goražde na dan 31.12.2008. godine iznose 374.443 KM i u navedenom iznosu su trebala biti iskazana u Bruto bilansu na grupi kratkoročnih potraživanja.

Uvidom u Bruto bilans Općine Goražde na dan 31.12.2008. godine konstatovano je da se dio kratkoročnih potraživanja Općine knjigovodstveno evidentira na poziciji kratkoročna potraživanja (277.803 KM), kao i da se dio potraživanja evidentira na vanbilansnoj evidenciji (uslovna potraživanja 94.590 KM). Prema obrazloženju odgovorne osobe, u vanbilansnoj evidenciji su evidentirana potraživanja od čijeg je datuma dospijeca za naplatu proteklo više od 6 mjeseci. Iskazivanje potraživanja na vanbilansnoj evidenciji

nije u skladu sa odredbama člana 22. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, u kojem je propisano da se potraživanja koja su nesigurna za naplatu ispravljaju preko konta ispravke potraživanja.

Zakupoprincipima poslovnih prostora i javnih površina, kao i korisnicima usluga servisiranja vatrogasnih aparata koji nisu redovno izmirivali svoje obaveze po prema općinskom budžetu, od strane nadležnih općinskih službi upućivane su opomene i opomene pred tužbu. Međutim, konstatovano je da navedene opomene nisu upućivane blagovremeno po isteku roka za naplatu utvrđenog u ispostavljenoj fakturi. U slučajevima u kojima ispostavljene opomene nisu imale za rezultat naplatu zakupnine odnosno izvršenih usluga, poduzimane su aktivnosti u cilju pokretanja postupka za prinudnu naplatu, ali ni ovi postupci nisu pokretani u utvrđenim rokovima. Što se tiče zakupa garaža, konstatovano je da određeni broj zakupoprincipa duguje zakupninu i po više mjeseci, a u toku 2008. godine im nisu upućivane opomene za isto.

Potrebno je da nadležna općinska služba kratkoročna potraživanja koja su nesigurna za naplatu iskazuje u bilansnoj evidenciji u skladu sa odredbama člana 22. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Potrebno je da nadležne općinske službe blagovremeno poduzimaju potrebne mjere za naplatu potraživanja Općine.

5. KOMENTAR

U ostavljenom roku Služba za finansija, privredu i mjesne zajednice Općine Goražde se očitovala dopisom broj: 03-1-14-5779/09 od 21.10.2009. godine na dostavljeni Nacr Izvještaja o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja za 2008. godinu. U navedenom očitovanja data su obrazloženja za dio nalaza i prezentirana je dodatna dokumentacija. Obrazloženje vezano za knjigovodstveno evidentiranje nabavke namještaja na poziciji sitnog inventara nismo u mogućnosti prihvatiti, budući da je odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, utvrđeno da se pod stalnom imovinom smatra imovina (sredstvo) čiji je vijek trajanja duži od jedne godine, kao i da se stalna imovina čija je pojedinačna nabavna vrijednost u trenutku nabavke niža od 250 KM otpisuje jednokratno. Prezentirana dodatna dokumentacija vezana za knjigovodstveno evidentiranje izdataka za izgradnju otkupnih stanica Ilovača i Rešetnica i nabavke vozila na poziciji stalnih sredstava je prihvaćena i ista je inkorporirana u tekst Konačnog revizijskog Izvještaja.

Direktor sektora za finansijsku reviziju:

Anica Pudar, dipl. oec.

Voda tima:

Maida Letić, dipl. oec.

Član tima:

Dijana Šutalo, dipl. oec.

Prilog br. 1.
Izvršenje budžeta/proračuna Općine Goražde za 2008. godinu

u KM

C-to	Vrsta rashoda	Budžet za 2008 godinu	Izvršenje Budžeta za 2008. g.	Indeks (4/3)	Razlika (4-3)
1	2	3	4	5	6
710000	Prihodi od poreza	4.903.350	4.260.820	86,90	-642.530
711000	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća	285.000	230.044	80,72	-54.956
713000	Porezi na plaće i radnu snagu	976.050	898.022	92,00	-78.028
714000	Porezi na imovinu	198.800	294.270	148,02	+95.470
715000	Domaći porezi na dobra i usluge	25.000	49.025	196,10	+24.025
717000	Prihodi od indirektnih poreza sa Jedinstvenog računa	3.341.500	2.698.285	80,75	-643.215
719000	Ostali porezi	77.000	91.174	118,41	+14.174
720000	Neporezni prihodi	1.696.200	1.748.485	103,08	+52.285
721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od poz.kursnih razlika	427.000	706.913	165,55	+279.913
722000	Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga	1.266.200	1.041.572	82,26	-224.628
723000	Novčane kazne	3.000	-	0,00	-
730000	Tekuće potpore	2.230.000	2.022.631	90,70	-207.369
732000	Od ostalih nivoa vlasti	2.230.000	2.022.631	90,70	-207.369
770000	Prihodi od carina, ostalih uvoznih pristojbi i poseban porez	65.000	34.696	53,38	-30.304
777000	Prihodi od carina, ostalih uvoznih pristojbi i poseban porez	65.000	34.696	53,38	-30.304
811000	Kapitalni primici	200.000	150.652	75,33	-49.348
812000	Kapitalni grantovi (potpore)	40.000	-	0,00	-40.000
813000	Primljene otplate datih zajmova i povrata učešća u kapitalu	4.000	6.652	166,30	+2.652
UKUPNO PRIHODI I PRIMICI		9.138.550	8.223.936	89,99	-914.614
611000	Plaće i naknade zaposlenih	2.585.450	2.349.389	90,87	-236.061
611100	Bruto plaće i naknade	1.736.700	1.569.977	90,40	-166.723
611200	Naknade troškova zaposlenih	848.750	779.412	91,83	-69.338
612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	192.300	173.995	90,48	-18.305
612100	Doprinosi poslodavca	192.300	173.995	90,48	-18.305
613000	Izdaci za materijal i usluge	842.700	879.372	104,35	+36.672
613100	Putni troškovi	30.000	37.412	124,71	+7.412
613200	Izdaci za energiju	222.500	263.679	118,51	+41.179
613300	Izdaci za komunalne usluge	293.000	304.334	103,87	+11.334
613400	Nabavka materijala	61.100	60.839	99,57	-261
613500	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	25.000	29.368	117,47	+4.368
613600	Izdaci za unajmljivanje imovine i opreme	7.500	6.581	87,75	-919
613700	Izdaci za tekuće održavanje	40.000	38.178	95,45	-1.822
613800	Izdaci za osiguranje, bankarske usluge i platni promet.	24.000	14.718	61,33	-9.282
613900	Ugovorne usluge	139.600	124.263	89,01	-15.337
614000	Tekući grantovi	2.543.500	2.154.010	84,69	-389.490
614100	Grantovi drugim nivoima vlade	217.000	162.109	74,70	-54.891
614200	Grantovi pojedincima	533.000	467.612	87,73	-65.388
614300	Grantovi neprofitnim organizacijama	520.500	644.145	123,76	+123.645
614400	Subvencije javnim preduzećima	1.062.000	678.255	63,87	-572.055
614800	Ostali grantovi-povrati	211.000	201.889	95,68	-9.111
615000	Kapitalni grantovi	2.318.000	1.986.887	85,72	-331.113
615100	Kapitalni grantovi drugim nivoima vlade	1.870.000	1.682.199	89,96	-187.801
615200	Kapitalni grantovi pojedincima i neprofitnim organizacijama	448.000	304.688	68,01	-143.312
616000	Izdaci za kamate i ostale naknade	0	945	-	+945
616100	Kamate na domaće pozajmljivanje	0	945	-	+945
821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	589.600	473.367	80,29	-116.233
821100	Nabavka zemljišta, šuma i višegod.. zasada	50.000	23.700	47,40	-26.300
821200	Nabavka građevina	150.000	65.890	43,93	-84.110
821300	Nabavka opreme	114.000	90.121	79,05	-23.879
821500	Nabavka trajnih sredstava u obliku prava	72.600	90.316	124,40	+17.716
821600	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	203.000	203.340	100,17	+340
822000	Pozajmljivanje i učešće u dionicama	0	4.214	-	+4.214
822200	Pozajmljivanje pojedincima i neprof.org.	0	4.214	-	+4.214
823000	Otplate dugova	7.000	5.000	71,43	-2.000
823300	Otplate domaćeg pozajmljivanja	7.000	5.000	71,43	-2.000
	Tekuća r ezerva budžeta	60.000	40.436	67,39	-19.564
	UKUPNO RASHODI I IZDACI	9.138.550	8.067.615	88,28	-1.070.935